

DE OORLOG, 8 december 1914
 [ALGEMEEN HANDELSBLAD, No. 27902]

[Dinsdag 8 December 1914]

Inhoudsopgave 8 december 1914

[ALGEMEEN HANDELSBLAD, No. 27902]	1
DE OORLOG	2
Op het Westelijk oorlogstoneel.	2
De strijd aan de Yser.	2
Stilte voor den storm.	3
Officieele Duitsche berichten.	3
Officieele Fransche berichten.	3
Op het Oostelijk oorlogstoneel.	4
Officieele Duitsche berichten.	4
De overgave van Lodz.	4
Een mededeeling uit het oorlogsperskwartier.	4
Oostenrijksch legerbericht.	5
Op het Zuidelijk oorlogstoneel.	5
Na de inneming van Belgrado.	5
Op Zee.	5
Schip in den grond geboord.	5
RUSLAND.	5
Russen en Duitschers.	5
DUITSCHLAND.	5
Een vijftienjarige gedecoreerd.	5
ENGELAND.	6
Een Engelsch oordeel.	6
TURKIJE.	6
In Armenië.	6
JAPAN.	6
Een rede van den keizer van Japan.	6
Posterijen en Telegrafie.	6
Russische Leening.	6
Nederland en de Oorlog.	7
Het Leeningsontwerp.	7
Ongeregeldheden in een kamp.	7
Voedingsmiddelen voor België.	7
Mijnengevaar.	8
Uit Vlissingen.	8
Ernstige waarschuwing.	9
[ALGEMEEN HANDELSBLAD, No. 27902]	9
De algemeene toestand.	9
Op het Westelijk oorlogstoneel.	10
Fransch communiqué.	10
In Zuidwest-België.	10
De "ooggetuige" verhaalt.	10
Brussel.	11
Verdun en zijn verdedigers.	11
Brief van een artillerie-officier.	12
Op het Oostelijk oorlogstoneel.	12
Een Zwitsersch oordeel.	12
De strijd in Polen.	13
De aanval op Rusland.	13
De Russen in Hongarije.	13
Op het Zuidelijk oorlogstoneel.	13
Een Servisch succes?	13
Servië en Montenegro.	13
Op Zee.	13
Schepen gezonken.	13
Een Duitsch schip van Brazilië.	13
BELGIË.	13
Stijn Streuvels over de Duitschers.	13
Een paardendief.	14
DUITSCHLAND.	15
Duitschland en de Z.-Afrikaansche Unie.	15

Vreugdebetoon te Berlijn.	15
Geluidlooze kanonnen.	15
ENGELAND.	15
Het bezoek van koning George aan Frankrijk.	15
De recruteering.	16
De Dominions en de oorlog.	16
Het interview met lord Kitchener.	16
FRANKRIJK.	16
De oorlog in Elzas-Lotharingen.	16
De Duitse onderzeeërs.	16
RUSLAND.	16
Lodz, het Russische Manchester.	16
ITALIË.	17
Italië, zijn koloniën en de heilige oorlog.	17
Italië's houding.	19
PORTUGAL.	19
Een nieuw kabinet.	19
VEREENIGDE STATEN.	19
Een stem uit Amerika.	19
MEXICO.	20
Alweer een revolutionnaire beweging.	20
ONDER DE STREEP.	20
Huwelijks-inzegening door den Paus.	20
Snelle spoorweg-bouw.	20
Nederland en de Oorlog.	21
Verkeer met Duitschland.	21
Laatste Berichten.	21
Belgische vluchtelingen.	21
Op het Westelijk oorlogstooneel.	21
Officieele Fransche berichten.	21
BELGIË.	21
Van de grens.	21
Hongaarsch Moratorium.	22

5

EDITIE VAN 2 UUR. OCHTENBLAD. Eerste Blad. Dit nummer bestaat uit twee bladen.

DE OORLOG

10

Aan de IJser. — Engelsch schip in den grond geboord. — Een rede van den keizer van Japan.

Op het Westelijk oorlogstooneel.

De strijd aan de Yser.

15

PARIJS, 7 Dec. (Reuter.) (Communiqué.) De aanvallen op de enkele loopgraven, die de vijand aan den linkeroever van het Yser-kanaal nog bezet houdt, worden voortgezet. Van het overig gedeelte van het front is weinig nieuws, behalve dat onze artillerie zich beslist de meerdere van die van den vijand betoont.

20

Onze correspondent te Sluis bericht d.d. 7 Dec.

Den geheelen dag werd hier weer zwaar kanongebulder gehoord. Het scheen verder verwijderd dan de vorige dagen en veroorzaakt door scheepsgeschut.

Een andere correspondent te Sluis seint onder dagteekening van 7 Dec.:

25

Sedert 58 dagen reeds woedt de strijd de Yser en niettegenstaande de groote verliezen der Duitse legers (circa 126,000 man bij Nieuwpoort, Dixmuiden en Yperen) zijn zij niet vooruitgekomen. De verbonden mogendheden daarentegen zouden volgens mededeelingen van officieren en particuliere berichten erin geslaagd zijn sedert enkele dagen werkelijke vorderingen te maken in de nabijheid van Zonnebeke, Langemark en Bixschoote ten oosten van Yperen. Te Beselaere en Passchendaele werd langs het spoor van Yperen naar Rousselaere een hevige Duitse aanval op de daags te voren door de geallieerden ingenomen loopgraven afgeslagen.

30

Sinds den 9den October, den dag van den val van Antwerpen, mislukten al de aanvallen der Duitschers om zich een weg naar Calais door de terugtrekkende Engelsche en Belgische troepen te banen, de troepen, die Antwerpen belegerd hadden, door ongeveer 250,000 versche mannen, uit Duitschland gezonden, versterkt werden en het grof geschut, dat niet bruikbaar is in de moerassige en overstroemde Yserstreek vervangen is door lichter en snel verplaatsbaar motorgeschut van het type der beroemde Fransche 75 m.M. kanonnen.

35

Naspeuringen van Paul Theelen: 8 december 1914

Te Moerkerken zijn gisteren opnieuw ongeveer vierduizend Duitschers aangekomen. De bewaking aan de grens wordt steeds scherper. Alle grensposten zijn versterkt en onderling telefonisch verbonden. Daardoor wordt het verkeer met België moeilijker. Langs het noorden is het heelemaal onmogelijk.

Die de reis toch wagen, stellen hun leven in gevaar. Over Watervliet en Sas van Gent wordt aan enkele personen, voorzien speciale "Passierscheine" en alleen na onderzoek toegestaan, hun reis voort te zetten.

Een man uit Kortrijk, die na veel avonturen erin geslaagd is hier aan te komen, verhaalt, dat al de gewonden te Kortrijk, Thielt en omstreken met grooten spoed naar Gent per spoor en ambulance-auto overgebracht worden. Een ontzaglijke hoeveelheid hout wordt nog dagelijks naar de vechtlinie gebracht.

De verslaggever van de "Tijd" te Duinkerken gelooft niet, dat binnenkort een groote slag in Vlaanderen zal worden gehouden. Hij schrijft:
"Uit Holland worden geruchtmakende berichten naar hier geseind over een grooten slag, die in Vlaanderen aanstaande is. Met de grootste beslistheid schijnt in Hollandsche bladen beweerd te worden, dat een nieuwe geweldige strijd gaat volstreden worden aan de Yser. Ik geloof me niet schuldig te maken aan te stoute voorspelling als ik deze berichten durf tegenspreken. In de eerstkomende dagen is geen beslissing te wachten! Vóór enkele dagen beschreef ik reeds het veranderde karakter van den Yserstrijd, en in mijn laatste schrijven deed ik uitkomen, hoe alles er op wijst, dat althans binnen de eerstvolgende dagen geen geweldig treffen verwacht mag worden. Wel worden vijandelijke troepenverplaatsingen voltrokken, doch meer en meer blijkt, dat er in België vele schijnbewegingen worden uitgevoerd om de verbondenen bezig te houden. Het artillerieduel is nummer één thans. De veranderde weersgesteldheid heeft onze vliegers gelegenheid gegeven de vijandelijke stellingen goed te verkennen en de zware kanonnen der verbondenen, wier stellingen thans uiterst sterk zijn, brengt den vijand zeer veel schade toe, en deze kan zijn zwaar geschut wegens de inundatie niet voldoende naar voren brengen."

Stilte voor den storm.

Uit Parijs wordt aan de te Kopenhagen verschijnende "Berlingske Tidende" geseind: Hier zijn geen berichten van eenige beteekenis ontvangen, men heeft echter algemeen het gevoel, dat op deze stilte een storm zal volgen.

De Duitschers hebben buitengewone maatregelen genomen om hunne troepenverschuivingen op het noordwestelijk oorlogstooneel geheim te houden. Het schijnt echter vast te staan, dat zij hun hoofdmacht ten oosten van La Bassée hebben samengetrokken en dat van daar uit een hevige aanval op Atrecht wordt voorbereid.

Zij hebben tevens maatregelen genomen tot verdediging van hun stellingen aan de Belgische kust. Te Zeebrugge, Heyst en Knocke hebben zij 42 c.M. mortieren en 28 c.M. kanonnen opgesteld, om het daarmede tegen het Engelsch scheepsgeschut op te nemen. En tusschen Brugge en de zeer is zwaar geschut aangebracht tot beschieting der Engelsche torpedojagers.

Officieele Deutsche berichten.

BERLIJN, 7 Dec. (W. B.) Officieel wordt uit het groote hoofdkwartier gemeld: Van het westelijk oorlogstooneel zijn geen bijzondere berichten ontvangen.

Officieele Fransche berichten.

De Fransche legatie deelt heden omtrent de krijgsverrichtingen het volgende mede: Den 5den werd er in 't geheel geen vijandelijk geschutvuur aan den Yser gewisseld. Daarentegen heeft het voortschrijden van onze infanterie ons in staat gesteld de gevoelige verliezen vast te stellen, die onze zware artillerie aan den vijand had berokkend. Niet ver van Poesle, hebben onze stukken van 22 c.M. een klein Duitsch fort vernield, waarin wij, naast overblijfselen van machine-geweren, 42 lijken vonden, waarvan twee van officieren. De vijand heeft getracht ons Woldendrift weer te ontnemen. Hij werd teruggeworpen en heeft daarbij groote verliezen geleden.

In Champagne heeft onze zeer actieve zware artillerie met succes het vuur van de vijandelijke batterijen beantwoord, In de streek van Ermanville heeft zij de vijandelijke artillerie zelfs tot zwijgen gebracht.

In Argonne wordt de strijd in de loopgraven voortgezet. Wij blijven vorderingen maken in het bosch van la Gruerie, waar een van onze bataljons 150 meter vooruitkwam en vier krachtige aanvallen van den vijand afsloeg. Andere aanvallen hadden plaats zoowel door de Franschen als door de Duitschers in de streek van Fontaine Madame en van Four de Paris. De vijand, die overall teruggedreven werd, heeft groote verliezen geleden vooral door het vuur onzer machinegeweren. In de streek van Varennes zijn wij

300 meter gevorderd en hebben wij de vijandelijke artillerie tot zwijgen gebracht.
105 Onze vliegers hebben met succes bommen geworpen op de vliegloodsen te Freiburg in
Bresgau.

**Op het Oostelijk oorlogstoneel.
Officieele Deutsche berichten.**

110 BERLIJN, 7 Dec. (W. B.) Officieel wordt uit het groote hoofdkwartier gemeld : Van het
oorlogsterrein te noesten der Masurische meren zijn geen belangrijke berichten
ontvangen.

In Noord-Polen hebben wij na langen strijd om Lodz door het terugslaan van de
115 noordelijk, westelijk en zuid-westelijk dier stad staande sterke Russische
troepenafdeelingen een belangrijk voordeel behaald. Lodz is door ons genomen. De
resultaten van den slag zijn, bij de uitgebreidheid van het gevechtveld nog niet te
overzien. Maar de Russische verliezen zijn buiten twijfel zeer groot.
Pogingen der Russen om uit Zuid-Polen hunne legers in het Noorden te hulp te komen
120 werden door het ingrijpen van Deutsche en Oostenrijksch-Hongaarsche legers, in de
streek ten zuid-westen van Petrohof verijdeld.

De overgave van Lodz.

LONDEN, 7 Dec. (Reuters bijz. dienst.) Uit Petersburg wordt gemeld, dat de Duitschers
125 bij hunne operaties om Lodz met artillerievuur een krankzinnigengesticht beschoten,
enkele mijlen van de stad gelegen. De verpleegden waren belangstellende toeschouwers
van de voorbereidselen; zij stonden voor de ramen niet vermoedend wat er volgen zou,
toen de eerste granaten het gebouw troffen. De krankzinnigen sprongen uit de ramen;
de muren werden neergeschoten, en bovendien brak er nog brand uit, waardoor velen
levend verbrandden. Russische cavalerie werd te hulp gezonden en de Duitschers
130 vluchtten voordat de vernieling was voltooid.
De overlevenden werden naar Lodz gebracht.

Uit de beschrijving van de beschieting van Lodz blijkt, dat tal van huizen in de
hoofdstraten vernield zijn. De bovenverdiepingen van het Grand Hotel en het Savoy-
135 Hotel hebben veel geleden. Een granaat trof den gashouder; de ontploffing die volgde
deed op verschillende plaatsen brand ontstaan, maar de brandweer en de troepen
slaagden er in den brand te blusschen. Sedert heeft de stad geen gas meer; de straten
zijn volslagen donker, behalve de plaatsen waar de enkele elektrische lampen branden.
De bewoners leden groote ontberingen, door het gebrek aan levensmiddelen. Vooral het
140 melkgebrek was voelbaar. Een comité was gevormd, dat besloot aan elk gezin waarin
kleine kinderen waren een glas melk per dag toe te staan.
De suikervoorraden waren uitgeput; honig en jam werden in plaats daarvan gebruikt. De
prijzen van brood en vleesch waren verdriedubbeld.

145 BERLIJN, 7 Dec. (Correspond. E.) De Deutsche troepen trokken Zondagnamiddag Lodz
binnen, nadat zij de Russen onder geweldige verliezen tot den terugtocht gedwongen
hadden. De buit der Duitschers is enorm. De bevolking; van Lodz ontving de
binnenrukkende troepen geestdriftig. Het voornemen der Russen om de Duitschers te
omsingelen is mislukt.

150 **Een mededeeling uit het oorlogsperskwartier.**

Een correspondent van den "Berl. Lokal-Anzeiger" bericht uit het Oostenrijksch-
Hongaarsche perskwartier: De toestand op het noordwestelijk oorlogsterrein wordt mij
van bevoegde zijde als volgt geschilderd:
155 "De beslissing op het hoofdtooncel van den strijd is bij de gevechten in Russisch-
Polen te zoeken. Daar zal vermoedelijk de veldtocht, zoo niet de geheele oorlog,
worden beslist. De groote slag in Congres-Polen*) is tot stilstand gekomen, zoodat de
geweldige slag, welken Rusland aan de stellingen der bondgenooten dacht toe te
brengen, door de stellingen van deze te breken, als afgeloopen kan worden beschouwd.
De operaties der Russen wijzen er zelfs op, dat zij van hun voornemen om door te
160 breken hebben afgezien. Hoe de operaties zich verder zullen ontwikkelen hangt van de
wederzijdsche machtverhoudingen af en daarover is van te voren geen oordeel te
vellen.

De Oostenrijksch-Hongaarsche strijdkrachten in West-Galicië hebben eenige acties
ondernomen, die tot een gunstig resultaat hebben geleid en daardoor zijn de Russen
165 ook daar tot het defensief gedwongen.

In de Karpathen hebben ditmaal ernstiger gevechten plaats dan gedurende den eersten
inval der Russen. Deze worden, in verband met de moeilijkheid van het oorlogvoeren in
een bergstreek gedurende den winter, met afwisselend geluk gevoerd. Men heeft veel
vertrouwen op een bevredigenden afloop.

170 Voor Przemysl ie het rustig."

*) Onder Congres-Polen verstaat men het gedeelte van het vroegere koninkrijk Polen, dat in 1815 door het Congres van Weenen onder heerschappij van den Tsaar van Rusland werd gesteld.

175 **Oostenrijksch legerbericht.**

WEENEN, 7 Dec. (W. B.) (Officieel.) De gevechten, die tot een beslissing zullen moeten leiden op het oorlogstoneel in Rusland, duren voort. Oostenrijksch-Hongaarsche troepen hebben bij een aanval in de streek ten Z.W. van Piotrkof de Russische troepen, die over Nowo Rodomski naar het noorden wilden trekken tegengehouden, terwijl de Duitsche troepen hen daarna terugvloegen. In West-Galicië zijn eveneens groote gevechten aan den gang. De beslissing is nog niet gevallen. De Oostenrijksche en de Duitsche troepen namen daar gisteren 1500 Russen gevangen. In de Karpathen duren de gevechten voort. Op verschillende plaatsen heeft de vrijheid sterke troepenmassa's teruggetrokken achter den kam van het gebergte.

Op het Zuidelijk oorlogstoneel.

Na de inneming van Belgrado.

190 WEENEN, 7 Dec. (W. B.) Officieel wordt bericht: De met de inneming van Belgrado voortvloeiende operaties vorderen thans een andere groepeerings van de Oostenrijksch-Hongaarsche troepen. Bijzonderheden daaromtrent leenen zich natuurlijk niet tot openbaarmaking.

Op Zee.

195 **Schip in den grond geboord.**

SANTIAGO DE CHILI, 7 Dec. (Reuter.) De maritieme autoriteiten te Papudo, een kleine haven dicht bij Valparaiso, deelen mede, dat het gewapende transportschip "Prins Eitel Fritz" aldaar de bemanning van het Engelsche stoomschip "Charcas", door het Duitsche schip bij Corral (Chili) in den grond geboord, aan wal heeft gezet.

200 **RUSLAND.**

Russen en Duitschers.

Het Russische Gezantschap te 's-Gravenhage deelt ons mede: De Duitschers verspreiden in den laatsten tijd een menigte mededeelingen over een onwaarschijnlijk groot aantal gevangenen dat zij gemaakt en kanonnen en andere krijgsbuit, die door hen genomen zijn in de gevechten, die in den loop van Nov. in Polen hebben plaats gehad, mededeelingen, welke slechts eenzijdig zijn en die men goed zal doen slechts onder voorbehoud te aanvaarden. De Generale Staf van het actieve Russische leger heeft er zich steeds zorgvuldig van onthouden, gegevens en cijfers te verschaffen welke niet nauwgezet waren gecontroleerd. Nu de gevechten in Polen gedurende de maand November elkander zonder ophouden opvolgden, is het begrijpelijk dat hij tot dusver niet met juistheid den omvang van de Russische verliezen heeft kunnen vaststellen, verliezen die echter soms ernstig zijn geweest. De aard der Duitsche berichten is geheel anders. Het aantal gevangenen, dat zij beweren op het een of andere punt op den vijand gemaakt te hebben, wordt van dag tot dag grooter. Zij beweren dat het Duitsche leger geen enkel stuk geschut en geen enkelen gevangene verloren heeft, sedert zij den doortocht gevonden hebben, welke hen in staat stelde te ontkomen aan de omsingeling welke het leger in de streek van Brezina-Strykow bedreigde, terwijl wij alleen reeds in den omtrek van Brezina 23 Duitsche kanonnen en een groote hoeveelheid schietvoorraad buit maakten. Op één enkel der inschrijvings-staten van krijgsgevangenen tellen wij, na deze gevechten, meer dan tienduizend man. Voorts ontdekt men geleidelijk kanonnen en leger-voertuigen, welke door de Duitschers op hun terugtocht in de bosschen zijn achtergelaten. Op hun terugtochtsweg naar Strykow is de oopenhooping van Duitsche lijken van dien aard, dat de geheele plaatselijke bevolking, onder leiding der politie, meehelpt aan het begraven van al die dooden. Verschillende Duitsche divisies, onder welke sommige van de Keizerlijke Garde, hebben, bij het zich loswerken uit de bovenvermelde insluiting door de Russische strijdmachten, zoodanige verliezen geleden, dat zij sindsdien verdwenen zijn van het front van den nog steeds voortdurenden veldslag. Voor het vormen van een onpartijdig oordeel kunnen deze enkele voorbeelden tot voorlichting strekken.

230 **DUITSCHLAND.**

Een vijftienjarige gedecoreerd.

235 Het "Berl. Tagebl." maakt melding van het verleenen van het IJzeren Kruis aan den vijftienjarigen vaandrig Hellmut Villert uit Munchen, die gewond ligt in een lazarett

te Landau.

ENGELAND.

Een Engelsch oordeel.

240 Lord Sydenham, oud-gouverneur van Bombay, een bekend deskundige op het gebied der verdediging, schrijft aan de "Times" omtrent den toestand, nu de oorlog ongeveer vier maanden heeft geduurd: "Duitschland is onbetwistbaar gedwongen tot een strategische verdediging, zijn geheel *plan de campagne* is uiteengerukt, toen de terugtocht aan de Aisne begon.

245 De Duitsche strategen moeten hebben geconstateerd, dat het na dien terugtocht het verstandigst zou zijn de Rijnlinie te behouden en naar het oostelijk oorlogstoneel alle manschappen te zenden, waarover men kon beschikken. Zij hebben echter aan politieke overwegingen den voorrang gegeven boven de strategie en dat heeft geleid tot een échec op beide fronten.

250 In de ijdele hoop te Calais te komen, heeft de Duitsche Generale Staf zonder aarzelen een aantal manschappen, gelijkstaande met vijf legercorpsen, opgeofferd, zonder dat hij daarmede iets anders bereikte, dan dat hij aan de geallieerden, die thans veel sterker zijn dan bij het begin van den veldtocht in Vlaanderen, veel geringere verliezen toebracht.

255 Wat de marine betreft zegt Sydenham: "Ook de verwachtingen van Duitschland tor zee zijn niet verwezenlijkt. De Engelsche vloot blijft intact en onderzeeërs noch mijnen hebben hare uitbreiding verhinderd.

Waar dus de Strijdmacht geregeld toeneemt, kunnen de geallieerden de toekomst onbezorgd tegemoet zien."

260

TURKIJE.

In Armenië.

KONSTANTINOPEL, 7 Dec. (W. B.) Uit het groote hoofdkwartier wordt bericht: In de streek van Adjara hebben onze troepen opnieuw met succes gestreden tegen de Russen. 265 Deze maakten gebruik van dumdkogels. Wij hebben kanonnen, een menigte bommen, wapens en munitie buitgemaakt.

De aanvallen ten oosten van het Wanmeer aan de Turksche grens zijn zonder resultaat gebleven. Daarentegen hebben onze van Rovandez opgerukte troepen Skoetoblaghe, 70 270 K.M. over grens, en een belangrijk steunpunt van de Russen in de provincie Aserbeidjan, bezet.

JAPAN.

Een rede van den keizer van Japan.

275 TOKIO, 7 Dec. (Reuter.) De Keizer zeide in zijn rede bij de opening der Kamer: "Het is ons aangenaam te kunnen mededeelen, dat de vriendschap tusschen het rijk en de bondgenooten in hartelijkheid toeneemt.

Het verbond met Groot-Britannië en de ententes met Frankrijk en Rusland zijn in den huidige kritieken toestand hechter geworden door de versterking der vriendschapsbanden.

280 De vrede wordt in het oosten geleidelijk hersteld; de groote oorlog is echter nog niet geëindigd.

Wij rekenen op den trouw en de dapperheid onzer onderdanen en hopen ons einddoel zoo spoedig mogelijk te bereiken."

285 Ten slotte verzocht de Keizer de Kamer in eendracht samen te werken aan de afwerking van het bestuursprogram.

Posterijen en Telegrafie.

De kabel tusschen Australië en Nieuw-Caledonië is hersteld.

290 De kabel tusschen Mole St. Nicolas en Port au Prince gestoord. Gedurende deze storing worden telegrammen voor Port au Prince verzonden langs de landlijnen van Haiti tegen hetzelfde tarief als voor de andere kantoren in Haiti, namelijk 8 francs vanaf Brest, Havre of Londen.

Russische Leening.

295 De Engelsche regeering is met de Russische regeering na de verzending eenige weken geleden van £8,000,000 aan goud van Rusland naar Londen, overeengekomen, dat de Engelsche Bank onder garantie van de Engelsche regeering, Russische schatkistbiljetten tot een verder bedrag van £12,000,000 zal op disconteeren. Het disconto zal op dezelfde basis zijn als waartegen de Britsche regeering van tijd tot 300 tijd in hare behoeften voorziet. Hierdoor verkrijgt de Russische regeering in Engeland middelen tot een totaal bedrag van £30,000,000. Van dit bedrag zullen

305 £8,000,000 worden aangewend voor den Anglo-Russischen handel, zoowel voor nieuwe transacties als voor betaling van reeds bestaande verplichtingen. Het saldo van £12,000,000 zal worden aangewend voor de betaling van de coupons der Russische buitenlandsche schuld en van den interest op andere buitenlandsche verplichtingen der Russische regeering, die te Londen betaalbaar zijn gesteld, alsmede voor het financieren van Russische regeeringsaankopen in Engeland. Het bedrag mag niet worden aangewend voor financieringsdoeleinden buiten Engeland, behoudens goedkeuring door de Engelsche regeering wanneer de Britsche markt niet in staat is de verlangde artikelen te leveren. De orders moeten dan in de Ver. Staten of Canada worden geplaatst.

Nederland en de Oorlog.

Het Leeningsontwerp.

315 In parlementaire kringen werd gisteren verwacht dat bij de behandeling van het Leeningsontwerp een amendement van vrijzinnige zijde zou worden ingediend om de aflossing der leening gedurende de eerste jaren op te schorten en inmiddels alleen rente te betalen.

320 De Ned. Vereeniging tot afsch. van alcoholhoudende dranken heeft een adres gericht tot de Tweede Kamer waarin zij hare afkeuring uiteenzet tegen de voorgestelde heffing van opcenten op suiker-, wijn- en gedistilleerd-accijns.

Ongeregelheden in een kamp.

325 Gisteren is aan den Minister van Oorlog door de betrokken militaire autoriteiten een uitvoerig rapport verzonden betreffende de oproerige beweging, verleden week onder de geïnterneerde Belgische militairen in het kamp bij Zeist.

Voedingsmiddelen voor België.

Onze correspondent te Rotterdam seint:

330 Reeds is verschillende malen in dit blad melding gemaakt van de aankomst van stoomschepen uit Amerika, met voedingsmiddelen voor de Belgen, waarvan de verzameling en de distributie was opgedragen aan "The Commission for relief in Belgium". Deze commissie, die thans hoofd kantoren heeft gevestigd in Londen, Brussel, Rotterdam, New-York en Rome, omvat eigenlijk een viertal commissies, en wel een Amerikaansche, een Spaansche, een Italiaansche en een Belgische commissie. Een belangrijk centrum is Rotterdam geworden, doordien daar de schepen aankomen. Het kantoor is thans gevestigd in eenvoudige huizinge op den Haringvliet. En nu de organisatie vrijwel volledig is geworden, heeft de leider dezer filiaal, captain J. F. Lucey, in een der vorstelijke vertrekken van zijn residentie verschillende vertegenwoordigers der pers ontvangen, ten einde hun van de wenschen der commissie eenige inzicht te geven, en blijkbaar tevens om de hulp der Nederlandsche pers in te roepen teneinde tot tegenspraak te komen van een aantal mededeelingen in de couranten verschenen, omtrent tegenwerking, die de commissie zou ondervinden van de Duitsche autoriteiten in België. Alvorens hierop de aandacht te vestigen mogen om te beginnen eerst enkele mededeelingen worden gedaan van hetgeen captain Lucey ons vertelde van den arbeid der Commissie, die, hij zeide het met nadruk, absoluut neutraal is, en die zich niet anders ten doel stelt dan om België elke week te voorzien van 20.000 tons voedingsmiddelen, het minimum dat noodig is om de bevolking daar in leven te houden. Den 7en November werd de eerste zending ontvangen. Sedert is een totaal van 29.231 tons onder de Belgen verdeeld. Zonder dat zou de Belgische bevolking van honger zijn omgekomen. En zij loopt nog gevaar gebrek te lijden, indien het niet gelukt, wekelijks het hierboven genoemde quantum onder hen te verdeelen. In Amerika liggen dan ook reeds 100,000 ton voor verscheping gereed, waarvoor 38 schepen zijn gecharterd, terwijl er 20 onderweg zijn. Eerst wanneer deze hoeveelheden er zijn, zal de Commissie buiten de moeilijkheden weezen, waarin zij nog verkeert. Vooral was dat het geval op het einde der vorige week. Er werden dringende beroepen op de Commissie van uit België gedaan, maar zij had geen voorraad.

360 Vooral was dat het geval op het einde der vorige week. Er werden dringende beroepen op de Commissie van uit België gedaan, maar zij had geen voorraad. Gelukkig hielp het Nederlandsche gouvernement, nadat mr. Marshall Langhorne, de zaakgelastigde, en captain Lucey met het ministerie een conferentie hadden gehad. De Nederlandsche regeering was zoo onder den indruk van hetgeen zij vernam, dat zij zich op eenvoudig ontvangstbewijs van captain Lucey bereid verklaarde, aan de Commissie 10.000 tons tarwe te leenen. De Commissie kon niet hoog genoeg deze daad der Nederlandsche Regeering waardeeren, zei captain Lucey.

365 Voorts hebben een tweetal leden der Commissie en een lid der *Rockefeller Foundation* de vorige week een bijeenkomst gehad met het Duitsche gouvernement in Brussel. Ook hierop werd een beroep tot medewerking gedaan, ten einde een catastrophie te

voorkomen, en dit beroep was niet vergeefs. De Duitse militaire autoriteiten gaven order, dat de helft harer legervoorraden aan de commissie zouden worden afgedragen ten behoeve van de Belgen, terwijl daartegenover de Commissie zich verbond om hetgeen zij verkregen had, zoodra de voorraden er waren, weer terug te geven. Ook dit wordt door de Commissie op prijs gesteld, wijl de Duitschers hiertoe volgens de Haagsche Conventie niet waren verplicht.

Wat nu den arbeid der commissie betreft, zij heeft voor de distributie België in negen provinciën verdeeld, die vertegenwoordigd worden in de Centrale Commissie. Leden van de gemeentebesturen handelen namens de Commissie in elke plaats, zoodat overal behoorlijke controle bestaat. De bakkers ontvangen de grondstoffen en leveren het brood af op vertoon van machtiging. Iedere inwoner, onverschillig of hij rijk of arm is, krijgt per dag de beschikking over 225 gram brood per persoon, naast vastgestelde hoeveelheden boonen, erwten, rijst en zout. Met nadruk wees captain Lucey er voorts op, dat het absoluut onwaar is, dat de Duitse autoriteiten de Commissie zouden hebben tegengewerkt. Evenzeer is het onwaar, dat het Duitse bestuur van de ingevoerde goederen rechten zou hebben geheven, of eten invoer zou hebben opgehouden. Integendeel, de Duitschers hebben alles gedaan om het werk der commissie te vergemakkelijken, terwijl zij voor het vervoer over hun spoorwegen geenerlei vracht hebben berekend. Ook is beweerd, dat er bij de Belgen Duitse soldaten zouden zijn ingekwartierd, ten einde op deze wijze een deel van het voedsel machtig te worden. Dit is eveneens onwaar. Verder sprak captain Lucey tegen, dat de verhooging van prijs voor het brood van 30 op 40 centimes veroorzaakt zou zijn door een vanwege de Duitschers geheven recht van Amerikaansch meel. De prijsverhoging is alleen het gevolg van de rijzing van den marktprijs van 18 tot 32 francs. Uit alle oorden der wereld krijgt de commissie steun. Vooral in Amerika heeft elke stad, elk dorp eene Belgische *relief commmission*. Niet slechts in geld, maar ook in natura wordt bijgedragen. De Commissie kreeg zelfs bericht, dat elke staat van de Unie een schip met eetwaren zou afzenden. De Rockefeller Foundation alleen zendt 10,000 tons per maand, terwijl de staat Nova Scotia in Canada, behalve het reeds gezonden stoomschip "Tremorvah", nog twee andere schepen zendt. Trouwens, wanneer tot den volgenden oogst elke man, elke vrouw en elk kind in België in het leven zal worden gehouden, dan moeten die giften en gaven blijven stroomen en zelfs vermeerderd worden. Capt. Lucey wees ons dan ook op cijfers bij deze hulp betrokken die een matige oorlogsleening zouden kunnen dekken. Deze week eindelijk hoopt men voor de eerste maal de vereischte 20,000 tons te ontvangen, terwijl het daarna geregeld zoo moet gaan.

405 **Mijnengevaar.**

Zondag werd per omroeper op Wieringen bekend gemaakt, dat de eerste postboot van en de laatste naar Wieringen niet zal varen zoodra de wind noordelijk zal worden, uit vrees voor eventueel binnendrijvende mijnen. Een tweede mijn is gisteren op het noorderstrand van Vlieland aangespoeld.

410 In verband met de ontploffing van mijnen werd Zondagavond aan bewoners van den boulevard Evertsen te Vlissingen aangezegd, dat zij op last van den militairen commandant hun woning 24 uur moeten verlaten, in verband met het gevaar dat de andere aangespoelde mijnen zouden ontploffen. Deze mijnen zullen nu onschadelijk worden gemaakt.

415 Tusschen Koudekerke en Biggekerke zijn ook mijnen aangespoeld evenals aan het strand bij de Dijkstraat.

De Zondag te Vlissingen ontplofte mijn is een Fransche.

Met het oog op het gevaar zijn alle plaatsen, waar mijnen zijn aangespoeld, door militairen afgezet.

420 Uit Den Haag meldt men ons:

Ten gevolge van den storm in den afgelopen nacht zijn, volgens te 's-Gravenhage ontvangen ambtelijke berichten, mijnen aangespoeld bij de kust van Walcheren, op verschillende kustplaatsen in Zeeland en meer Noordelijk op de kust bij Terheyde. De materiele schade, die aangericht werd, was gering. Ook zijn eenige drijvende mijnen gevonden, die door Hr. Ms. "Noord-Brabant" en het onderzoekingsvaartuig der marine in den grond zijn geboord. Nog andere drijvende mijnen worden door de marine gezocht, ten einde ze zoo mogelijk onschadelijk te maken.

Uit Vlissingen.

430 Onze correspondent meldt: De twee andere aan het strand te Vlissingen aangespoelde mijnen zijn thans opgeruimd en den bewoners van het Strandboulevard is aangezegd, dat zij hun woningen weder kunnen betrekken. De "Administrateur de Badts" is gistermiddag met 41 passagiers hier aangekomen. De passagiers hebben voor de terugreis geen

435 bijzondere moeilijkheden ondervonden. Hedenochtend vertrekt de boot weder met
passagiers naar Antwerpen.

Ernstige waarschuwing.

440 Door de positiecommandant van IJmuiden wordt ter kennis gebracht dat alle personen
die zonder speciale toestemming, kiekjes of teekeningen van verdedigingswerken of
andere photo's van IJmuiden maken of zelfs maar langs den weg loopen met een
photo toestel zullen beschouwd worden als spion, en hunne toestellen in beslag genomen
worden.

[ALGEMEEN HANDELSBLAD, No. 27902]

445 **EDITIE VAN 4 UUR. AVONDBLAD. Eerste Blad. Dit nummer bestaat uit twee bladen.**

DE OORLOG

450 **De algemeene toestand. — Verdun en zijn verdedigers. — Styn Streuvels over de
Duitschers. — Duitschland en de Zuid-Afrikaansche Unie. — Berichten uit de
oorlogvoerende landen.**

De algemeene toestand.

455 De bezetting van Lodz door de Duitsche en heeft in Duitschland groote vreugde in
Engeland eenige teleurstelling gewekt.
De "Times" troost zich met de gedachte, dat de versterkingen, die von Mackenzen
gekregen heeft, de Duitsche macht in het Westen hebben verzwakt, zonder dat die in
het Oosten daardoor zoodanig kan worden versterkt, dat zij de Russische overtreft.
460 Rusland zal een belangrijke overmacht behouden, en heeft nog groote reserves, en
meening van Hindenburg, dat "getallen niet tellen", zal wellicht nog wel gewijzigd
worden voordat de oorlog voorbij is, zegt de "Times". En het blad vervolgt:
"Russen moeten met groote moeilijkheden rekening houden, vooral wat de verbindingen
betreft; maar door hun slagveld zoo ver in het verwoeste Polen te kiezen hebben de
Duitschers zich zelf beroofd van het voordeel hunner uitstekende spoorwegverbindingen
465 en zij zien hun verlies zeer goed in. Hoewel de beslissing nog wel wat kan worden
uitgesteld, zouden wij toch zeer verrast en teleurgesteld zijn, zoo de Grootvorst er
niet in slaagde de Duitschers terug te drijven naar hun eigen land. En zoo hij daarin
slaagt, zal de verdediging van Silezië, met gededorganiseerde troepen, die bovendien
onder den indruk eener nederlaag zijn, moeten geschieden onder voorwaarden, die zeker
470 nadeeliger zijn dan anders het geval zou wezen."
De "Times" trekt hier een wissel op de toekomst, waarvan het nog lang niet zeker is
of er wel voldoende dekking voor bestaat. Wat die toekomst brengen zal weet de
"Times" evenmin als iemand anders. Het kan slechts verwachting, slechts hoop zijn
voor dezen uitslag of voor dien, waardoor zulke voorspellingen gegrond zijn.
475 Maar voor het oogenblik is het niet goed mogelijk, zooals de "Times" doet, om van
"failure of German offensive" in Rusland te spreken.
De inneming van Lodz moge nu niet van wereldschokkende beteekenis zijn, zij is in
elk geval een bewijs, dat de Russen moesten terugtrekken, en dat de Duitsche
offensieve operaties in Rusland een succes hadden. En na de Russische
480 overwinningberichten in de Engelsche bladen, die den Russischen generalen staf tot
een eenvoudig en duidelijk démenti aanleiding gaven, ware eenige voorzichtigheid wel
aan te bevelen. De voorstelling, die de "Morning Post" gaf en waarin gezegd werd: "De
Russen wenschen niet langer de Duitschers over de grens te drijven, doch willen hen
in Polen houden, om hen zoo mogelijk te vernietigen of te dwingen, zooveel
485 versterkingen naar Polen te brengen, dat de bondgenooten op het Westelijk
oorlogstooneel daardoor worden verlicht", zou, als het niet zulk een ernstige zaak
was, en men in deze ernstige dagen niet aan humoristische beschouwingen mocht denken,
eenigszins belachelijk kunnen schijnen.
Want het is in het geheel niet in overeenstemming met hetgeen van Rusland verwacht
490 werd.
De Russen moesten, uit het oosten, door Duitschland oprukken naar Berlijn, dat was de
taak die hun van het begin van den oorlog voortdurend werd voorgehouden. Dan zouden
de Duitschers genoodzaakt zijn hun front in het westen van troepen te ontblooten; en
nu nog zegt de "Times", dat de Grootvorst Nikolaas moet trachten de Duitschers over
495 de grens terug te slaan.
Maar de "Morning Post" zegt: "De Russen willen nu zelfs de Duitschers niet over grens
drijven..."
Een gevolg van de overwinning, die de Duitsche troepen bij Lodz behaalden, is, dat de

500 Oostenrijkers daardoor wat lucht gekregen hebben. De Russen schijnen genoodzaakt geweest te zijn troepenafdeelingen uit Galicië en uit de streek Tsjenstochof-Krakau naar het noorden te zenden. En volgens een bericht uit Weenen werden die troepen, ten zuidwesten van Petrokof door de Oostenrijksch-Hongaarsche troepen tegengehouden en daarna door de Duitschers teruggeslagen.

505 En bovendien is met Lodz een belangrijke spoorwegknoop in Duitse handen gevallen en hebben zij voor hun verdere operaties een steunpunt gekregen, dat met moeite en met groote opofferingen door de Russen zal moeten worden hernomen.

De Duitse posities in Rusland loopen nu van de Weichsel over Lowitsj, Lodz, oostelijk Sdoenska Wolja naar Nowo Radomsk, en van hier over Tsjenstochof naar de stellingen der Oostenrijkers noord-oostelijk van Krakau.

510 In verband met een plaat in de "Daily Graphic", waarin Rusland werd voorgesteld als een stoomwals, die over alles heen gaat, en den weg naar Berlijn effent, heeft de Parijsche berichtgever van het Madridsche blad A. B. C. in een artikel geschreven over "le Rouleau qui ne marche pas", en dat uiting geeft aan de meeningen in Parijs over Russische strategie. Want erger nog en meer overdreven dan de berichten van de Engelsche bladen waren die in de Fransche bladen. Terwijl de "Matin" nog steeds de voorstelling volhield, dat de Russen op vier of vijf dagmarschen van Berlijn stonden, 515 waren de Russen in werkelijkheid op Warschau teruggetrokken en had Hindenburg zijn tocht naar Lodz ondernomen; en toen de Russen weder tot het offensief overgingen werd de nederlaag van Hindenburg reeds gemeld. De schrijver in A. B. C., die begint den toestand beter in te zien, vraagt nu bezorgd: "Als die Russische wals niet in beweging komt, wie zal dan de Duitschers uit Frankrijk verdrijven?"

Die vraag is op het oogenblik in Frankrijk aan de orde van den dag. De moeilijkheid waarmede de Duitschers te kampen hebben bij elke offensieve poging, 525 die zij in Frankrijk ondernemen, blijkt voor de geallieerden eveneens te bestaan. Optornen tegen de met groote zorg aangelegde versterkingen, de artillerie- en mitrailleurstanden, die dood en verderf spreiden over het oorlogsterrein, kunnen ze geen van allen. Zij probeeren het wel, maar het lukt niet. En de toestand blijft zooals hij is.

530 Dat dit nu zal leiden, zooals de "Times" hoopt, tot volslagen uitputting van het Duitse leger is mogelijk. Ofschoon de kans op uitputting, op afmatting ook aan de andere zijde groot is.

"In het westen, zegt het Engelsche blad, kunnen de Duitschers slechts met moeite een lange linie houden van de zee tot de Rijnversterkingen.

535 "Doch zij kunnen niet verwachten, een nog langere lijn te behouden in het oosten, waar zij steeds gevaar loopen, dat hun linkervleugel wordt omgetrokken in Oost-Pruisen en hun rechtervleugel bijna omgetrokken is bij Krakau."

En de "Times" blijft hopen op de Russische legers, in het vaste geloof dat die zullen overwinnen.

540 **Op het Westelijk oorlogstooneel.**

Fransch communiqué.

PARIJS, 7 Dec. (Reuter.) Het avond-communiqué luidt: In België hebben de Duitschers Oost-Duinkerken gebombardeerd, een plaatsje 4 K.M. ten westen van Nieuwpoort.

545 Tusschen Béthune en Lens is het ons gelukt Vermelles geheel te ontzetten en een stelling oostwaarts in te nemen, waardoor wij den spoorweg zijn genaderd. Wij maakten merkbare vorderingen in de streek bij Rouvroie, Parvillers, Quesnoy en Santerre. Meer valt niet te vermelden.

550 In Zuidwest-België.

LONDEN, 7 Dec. (Reuter.) De "Daily News" verneemt uit België, dat hevige gevechten weer begonnen zijn en dat de bondgenooten vele strategische wijzigingen volbrachten. De Britten hebben hun linies verkort. De toestand is volkomen bevredigend.

555 Versterkingen zijn aangekomen. De artillerie heeft haar liniën versterkt en zoo ingericht, dat een Duitse opmarsch feitelijk onmogelijk is. De "Daily Mail" verneemt uit Noord-Frankrijk dat de Franschen ten zuiden van Dixmuyden belangrijke vorderingen maakten, Rousselaere ligt nu voor hen open. Zondag liet een Duitse vlieger bommen vallen boven Hasebrouck; zestien burgers werden hier gedood of gewond.

560 De "ooggetuige" verhaalt.

De "ooggetuige" in het Britsche hoofdkwartier zet geregeld zijn verhalen omtrent de krijgsverrichtingen voort, maar de uitvoerigheid van zijn mededeelingen is niet in overeenstemming met de belangrijkheid. Veel nieuws kan ook deze ooggetuige niet vertellen en na wat een telegram reeds omtrent zijn laatste verslag heeft gemeld, is

565 er geen aanleiding op zijn uitvoerig relaas terug te komen. Alleen blijkt uit zijn
verslag nog weer eens, dat het hierin het westen voornamelijk een loopgravenoorlog
is, die wordt gevoerd. Men tracht elkaar door den aanleg van loopgraven naar de
vijandelijke linie te naderen en dit heeft ten gevolge, dat vaak de kanonnen van
weerszijden niet op de vijandelijke infanterie kunnen vuren, zonder gevaar te loopen
570 dat ook de eigen mannen worden getroffen. Merkwaardig is verder in het verhaal van
den ooggetuige de mededeeling, dat de Duitschers Ostende hebben herdoopt en dat aan
het station het opschrift "Kales" is aangeplakt. De ooggetuige weet wel, dat "Kales"
een andere naam is voor Calais, en hij ziet in deze omdooping dan ook slechts een
slimmigheid van de Duitschers, die aldus hun troepen zouden willen doen gelooven, dat
575 ze reeds te Calais zijn, zooals ze ook den troepen zouden wijs maken, dat Parijs
reeds in hun handen is. Met allen eerbied voor den "ooggetuige" meenen we toch aan
deze mededeeling niet heel veel waarde te mogen hechten. Zij komt ons wat erg
ongelooflijk voor. Overigens, zooals gezegd, na hetgeen reeds omtrent den strijd in
West-Vlaanderen bekend is geworden, weet de ooggetuige geen vermeldenswaardig nieuws
580 meer te vertellen.

Brussel.

LONDEN, 8 Dec. (Eigen bericht.) De "Times" verneemt van Belgen, die in Noord-
Frankrijk aankwamen, dat de toestand te Brussel droevig en neerslachtig is. Er is
585 geen gebrek aan voedsel, maar er kan alleen bruin brood worden verkregen tegen 40
cts. per kilo. Uit Nederland wordt voldoende kaas, melk, boter en vee aangevoerd.
Alle Fransche en Engelsche burgers zijn gevangen genomen. Alle hospitalen zijn vol
gewonden die voor het grootste deel (85%) Duitschers zijn. Na den slag aan de Yser
kwamen 27 treinladingen met gedooide Duitschers te Brussel aan. De lijken werden te
590 Namen verbrand. Er zijn nu 12,000 Duitschers te Brussel, alleen landweer en
landstorm.

Verdun en zijn verdedigers.

595 De Parijsche correspondent van de "Times", die door de welwillendheid van de Fransche
regering in staat is gesteld, de stad Verdun te bezoeken, deelt het een en ander
omtrent de verdediging van deze stad en den toestand, waarin zij zich thans bevindt
mede.

Het eenige nieuws, zoo zegt hij, dat uitgelekt is omtrent de rol, die Verdun in dezen
oorlog heeft gespeeld, is uit Duitsche bron gekomen. In officieele Duitsche rapporten
600 werd de val van de forten Souville en Tavannes, gelegen op ongeveer zeven mijl
afstand van de middeneeuwsche borstweringen van de stad medegedeeld. De ongelukkige
stad werd, volgens de Duitsche bladen, gebombardeerd en de belegerde en de
verdedigers waren ten prooi aan het grootste gebrek.

605 Dat er in de aan den honger prijsgegeven stad nog allesbehalve ellende heerscht,
bewijst de correspondent door de mededeeling van het menu van een copieus maal, dat
hem er werd voorgezet. Hij deelt dan verder mede hoe het komt, dat er overvloed van
voedingsmiddelen in de stad is.

Toen de oorlog begon en men een belegering verwachtte, had de burgerij de winkels
bestormd en de winkeliers en groothandelaars hadden prachtige zaken gemaakt. In de
610 verwachting, dat de kooplust nog eenigen tijd zou aanhouden, hadden zij dus groote
voorraden uit Parijs besteld. Maar zij hadden buiten den waard gerekende. Ongeveer
7000 burgers kregen aanschrijving de stad te verlaten en bovendien stelde de
regering maximum-prijzen voor de verschillende artikelen vast. Dus was er voorraad
genoeg, maar te weinig eters, althans naar den zin van de handelaren.

615 Nadat hij dus het praatje van den hongersnood, die in de stad zou heerschen, heeft
ontzenuwd, beschrijft de correspondent de rol, die het leger in dit gedeelte van het
oostelijke front heeft gespeeld.

Het leger had deelgenomen aan de gevechten aan de Belgische grens in de buurt van
Longwy en zich daarna, overeenkomstig het algemeene strategische plan teruggetrokken
620 op Verdun. Terwijl het Britsche leger en de rest der Fransche legers achteruit
trokken, trok dit leger terug zonder eenige pressie van de zijde van den vijand en
ondervond op zijn terugtocht niet de minste belemmering. Op 10 September was de
terugtocht beëindigd. De rechterflank van dit leger was toen aangeleund aan Verdun,
de linker aan het meer zuidelijk gelegen Bar-le-Duc. Deze linie bedreigde de flank
625 van het leger van den Duitschen kroonprins en verleende tegelijkertijd bescherming
aan Verdun.

Hoe zeer het bijdroeg tot verhaasting van den terugtocht na den slag aan de Marne
bleek uit den aanval door den kroonprins op het geheele front gedaan. Door dien
aanval wilde hij zich een weg door het fort Troyon banen, maar zijn poging mislukte.
630 Gelukkiger was de vijand echter bij St. Mihiel. Op den laatsten dag van den slag aan

de Marne vernam de generaal, dat de Duitschers erin geslaagd waren op dit punt aan zijn achterhoede over de Maas te trekken en dreigden zijn leger in tweeën te snijden, en Verdun en een groot gedeelte van het veldleger, dat de stad verdedigde, in te sluiten. Onmiddellijk werden twee cavaleriekorpsen afgezonden naar het bedreigde
635 punt, die erin slaagden den vijand tot staan te brengen. Men had hier het derde, tiende, zestiende en dertiende Wurtembergsche legerkorps tegenover zich met vijf of zes reservedivisies. Zonder een bepaalde overwinning te behalen, slaagden de Franschen er niettemin in de Duitschers in volkomen uitgeputten toestand te doen
640 wijken, met achterlating van talrijke dooden, gekwetsten en veel materiaal. Toen het onmiddellijk dreigende gevaar was afgewend, hebben de militaire autoriteiten begrepen, dat het zaak was de verdediging van Verdun in overeenstemming te brengen met de werking van het zware Duitsche geschut, dat zoo ver mogelijk van de permanente werken moest verwijderd gehouden worden. Thans is de, door de Duitschers bezette, dichtst nabij Verdun gelegen plaats Jumelles d'Ornes, op 13 K.M. afstand van de stad.
645 In het terrein tusschen de vesting en vooruitgeschoven stellingen waren massa's soldaten aan het werk. Hier werden nieuwe wegen aangelegd (om snel strijdkrachten te kunnen verplaatsen), daar beschadigde wegen hersteld; elders was men bezig met het maken van versperringen, aanleggen van loopgraven, verruimen van het schootsveld.

650 Brief van een artillerie-officier.

Het "Journal des débats" drukt een gedeelte van een brief van een batterijcommandant af. Hij schrijft o. a.:

Mijn adres is altijd nog hetzelfde. Ik heb liever, dat je brieven naar A. dan naar B. stuurt, daar ik ze dan spoediger krijg, want wij behooren dan tot dit, dan tot dat
655 legerkorps. Wij hebben n.l. in opdracht een spoorweg te bewaken in een sector, welke bijzonder is blootgesteld. Wanneer een nieuw legerkorps in die sector komt, behooren wij weer tot dat legerkorps. In mijn klein kasteeltje heb ik dan ook al heel wat generaals meegemaakt!

Maak je niet ongerust over mij. De Duitsche granaten doen óns niet veel kwaad. Gisteren hebben zij eindelijk mijn opstelling ontdekt, na zes weken zoeken. Plus-
660 minus-rechts-links-erin. Die zat. Een twaalftal projectielen viel in de batterij: resultaat nihil. Je had dat door de telefoon poëten hooren! gaar nauwelijks drie- of vierhonderd meter van mijn post verwijderd is, hoorde ik de granaten fluiten en barsten. En tegelijk hoorde ik in de telefoon: "Die zit voor.... die achter.... die
665 rechts, het loopt nog al 105.... kapitein, die valt in het midden...." "Een treffer?" "Ik geloof het wel, ik hoor er een schreeuwen...." Na eenige oogenblikken vraag ik: "Slaan er nog in?" "Ja zeker, verschillende." "Gekwetsten?" "Neen, kapitein; degeen, die riep, heeft alleen een kluit aarde in den rug gekregen. Hij lachte omdat hij in de modder viel - hij is woedend!" "Zeg, dat de kerels zich dekken."

670 "Allo, allo, kap'itein." "Wat is ert" "Een projectiel is door den telefoonpost geslagen en heeft een flesch olie verbrijzeld!" "Als het anders niet is..." "Ja, ziet u, het is niet om de flesch, maar om de sla."

En zoo gaat 't den geheelen dag. Het is of de kerels niet meer weten wat ernst is.

675 **Op het Oostelijk oorlogstooneel.**

Een Zwitsersch oordeel.

BERLIJN, 8 Dec. (W. B.) De Zwitsersche "Bund" schrijft over den toestand op het oostelijk oorlogsveld: Men mag aannemen, dat over het geheele front door de
680 bondgenooten volgens een vast plan wordt gehandeld. Zij deden het doel van het Russische offensief volkomen mislukken. Deze toestand is het gevolg van de groote kracht van Hindenburg's flankoperaties.

Het blad wijst op de groote moeilijkheden voor de Russen om hunne versterkingen aan te voeren en zegt dan:

Het zal van zijn weerstandskracht afhangen of het legerbestuur tijd wint, om de
685 nieuwe groepeerings te voltooien; slechts een geslaagde doorbreking kan het ontslaan van de noodzakelijkheid de troepen opnieuw te groepeeren. Daarbij komt de verwoesting van alle spoorwegen bij den terugtocht van Hindenburg. Hoe het Russische millioenenleger nog geruimen tijd behoorlijk kan opereeren en voldoende kan worden verzorgd, terwijl een machtige vijand in het noorden en westen opdringt, is niet te
690 begrijpen. Slechts de krachtigste en wanhopigste aanval, of een algemeene terugtocht kan de Russen uit dezen toestand bevrijden. En beide zullen groote offers kosten. Het Zwitsersche blad verwacht ten slotte gedurende de volgende dagen belangrijke veranderingen op de oorlogstooneelen.

695 De strijd in Polen.

LONDEN, 8 Dec. (Eigen bericht.) Aan de "Daily Chron." wordt uit Petersburg gemeld,

Naspeuringen van Paul Theelen: 8 december 1914

dat in de laatste dagen Lodz hevig beschoten werd. De versterkte Duitsche legers deden van Zgierz uit hevige aanvallen op Lodz. De opmarsch was zoo plotseling, dat er van een uittocht der burgerlijke bevolking geen sprake kon zijn en dat de voorraden uit Warschau de stad niet meer konden bereiken. Onder de armere klassen heerscht vreeselijke ellende.

De Duitschers rukken nu ook in groote macht op tegen Lowitsj, waarbij hun linkerflank door de Weichsel wordt beschermd. Hier langs voorzien ze zich ook van voorraden. Te Thorn ligt een heele flottilje stoombooten.

De Duitschers rukken ook naar Petrokof op en verwoede gevechten worden langs de geheele linie geleverd.

Om Przemysl zijn vele forten gevallen.

De aanval op Rusland.

LONDEN, 8 Dec. (Eigen Bericht.) De "Daily Chron." verneemt uit Petersburg, dat in bevoegde kringen wordt gemeend, dat de Duitschers besloten hebben hun krachtigste inspanning te concentreeren in den aanval op Rusland en aan het Westelijk front alleen een strijdkracht te laten, sterk genoeg voor de verdediging. Aanzienlijke versterkingen zijn van Frankrijk en Vlaanderen naar Danzig en Saksen overgebracht.

De Russen in Hongarije.

BOEDAPEST, 8 Dec. (W. B.) Officieus wordt gemeld, dat de Russen, die in de comitaten Saros en Zemplen waren binnengedrongen, door de Hongaarsche troepen opgedrongen, overal op den terugtocht zijn. De Hongaarsche troepen drongen op verschillende plaatsen reeds door op Galicisch gebied. Op Hongaarsch gebied zijn nog slechts een of twee gemeenten in handen der Russen. Het verschijnen van een kleine vijandelijke colonne in Tornye, in het comitaat Maramaros, is van geenerlei beteekenis.

Op het Zuidelijk oorlogstooneel.

Een Servisch succes?

LONDEN, 8 Dec. (Reuter.) De "Times" verneemt uit Kragoejewatsj van 6 December: Het schijnt dat het Servische leger den Oostenrijkers een nederlaag bereidt. De vijandelijke rechtervleugel is verslagen en vlucht terug. De Serviërs hebben vele kanonnen vermeersterd en tal van gevangenen gemaakt.

Servië en Montenegro.

Volgens het Servische persbureau te Nisj heeft Koning Peter een bezoek gebracht aan het front, waar hij den troepen zijn bewondering uitsprak voor hun houding. De Koning van Montenegro heeft aan de "Beurscourant" te Petersburg geseind, dat een derde deel van zijn leger op het slagveld is gebleven. Niettemin echter zullen de Montenegrijnen de verdediging van hun land voortzetten en aanvallen blijven doen op vijandelijk gebied. Maar de Koning verklaart tevens, dat de middelen van Montenegro zijn uitgeput en dat men voor steun in geld en benodigdheden zich dringend aanbevolen houdt.

Op Zee.

Schepen gezonken.

HELSINGFORS, 7 Dec. (P. T. A.) De Zweedsche koopvaardijsschepen "Everilda", "Luna" en "Norra Sverige" zijn in aanraking gekomen met Duitsche torpedo's en gezonken voor de buitenhaven van Bjoerneborg in Finland.

De bemanning van de "Luna" is gered, van de "Everilda" is alleen de loods ontkomen, terwijl omtrent het lot van de "Norra Sverige" niets bekend is.

Een Duitsch schip van Brazilië.

De "Times" maakt melding van een Central News-bericht, dat te Frederikshaven op Jutland (oostkust) een Duitsch schip, de "Rio Grande" van de Hamburg-Zuid-Amerika lijn zou zijn aangekomen, met groote lading en tal van passagiers.

De "Times" teekent hierbij aan dat de "Rio Grande" op 31 October te Para in Brazilië aankwam van Manaos. Als het bericht uit Denemarken dus juist is, zou het Duitsche schip de reis van Zuid-Amerika veilig hebben volbracht. Waarschijnlijk meent het Engelsche blad is het schip in een donkeren nacht tusschen de Faroer en Hebriden aangeslipt.

BELGIË.

Stijn Streuvels over de Duitschers.

Van een bezoek bij Stijn Streuvels, die bij deze gelegenheid zijn indrukken over de Duitschers gaf, voor zoover hij met dezen in aanraking kwam, vertelt een correspondent van de "Maasbode" uit Maastricht eenige bijzonderheden.

Naspeuringen van Paul Theelen: 8 december 1914

Wij ontleenen aan de uitlatingen van Stijn Streuvels in deze correspondentie het volgende:

- 765 In den beginne, zeide hij, schenen de Duitschers mij geheel met rust te zullen laten. Mijn huis was blijkbaar te eenzaam gelegen en zij trokken alle verder op naar het dorp, waar zij zich kwartieren zochten. Allengskens raakten zij met de bevolking op meer vertrouwelijkten voet en zoo kreeg ook ik op een dag bezoek van een achttal officieren en adjudanten.
- 770 Terstond voelden zij zich bij mij zeer goed thuis en verschillende dagen heb ik met hen in vollen vrede en alle huiselijkheid omgegaan. Zij waren niet indringerig of lastig, maar gedroegen zich doorgaans als deftige menschen, die mij niet den geringsten overlast wilden aandoen. Wij aten gezamenlijk en onze gesprekken waren ongedwongen en gul.
- 775 Op een der dagen was mijn voorraad uitgeput. Ik maakte mijn bezwaar aan den luitenant bekend, hem zeggend, dat er dien middag niets op tafel kon komen, daar alles was opgebruikt. Doch geen nood; aanstonds trok de luitenant er zelf op uit en des middags werd een keurig maal opgediend, waarbij ik als gast genoodigd werd. Achterdocht kenden zij niet het minste. 's Avonds gingen zij naar hun slaapkamers en hingen
- 780 revolvers en degens gewoon in de vestiaire alsof zij thuis waren. Er waren een paar hartstochtelijke lezers onder hen, die een druk gebruik maakten van mijn bibliotheek, zoodat zij tot laat in den nacht bleven snuffelen en lezen. Zij brachten alles evenwel terug op de plaats, waar zij het genomen hadden, zoodat ik, ofschoon in den beginne daarvoor vreezende, geen enkel boekje mis. Hun bezigheden
- 785 gedurende den dag bestonden hoofdzakelijk in het gaan ter jacht. 's Avonds kwamen zij dan terug en brachten geregeld een schoonen buit mee, dien zij naar de regels der kookkunst wisten klaar te maken. Ook mij vroegen zij tot tweemaal toe om mee op jacht te gaan. Streuvels, zeiden zij, neem u geweer, dan gaan wij er samen op uit. Ik meende, dat zij mij een strik wilden spannen. Toen ik hun evenwel opmerkte, dat ik mijn geweer had moeten inleveren en dat het bijgevolg ver van huis was, duwden zij mij een ander in de handen en bleven
- 790 aandringen dat ik mee ter jacht zou gaan. Zoo is het mij uit meerdere dingen gebleken, dat het waarlijk oprechte kerels waren. Op een der dagen hadden zij gemeend een verren tocht te moeten maken. Zij vroegen mij
- 795 toen, of ik hun niet wat wijn kon medegeven. Natuurlijk voldeed ik aan hun verlangen, maar als zij voor den tocht gereed stonden, kwam er opeens een tegenbevel en moesten zij thuis blijven. Een der adjudanten zag daarin een schoone gelegenheid om voor zichzelf beslag te leggen op de flesschen, die zij mij hadden gevraagd. Ik liet hen begaan, maar toen de tijd van vertrek gekomen was, nam ik den overste even ter zijde
- 800 en vroeg hem, of hij tevreden was over het verblijf ten mijnent. "Gewiss", antwoordde hij. Welnu, zeide ik daarop, wanneer ik u dan goed ontvangen en gehuisvest heb, door u alles voor te zetten, wat ik u geven kon, zou het mij toch verdrieten, wanneer uw bezoek mij de onaangename herinnering liet, dat ik daarbij nog noodeloos van den geringen voorraad, dien ik heb, ben ontlast geworden.
- 805 Wel hoe, sprak de overste, wat wilt ge daarmee zeggen. Ik deelde hem het geval van den adjudant mede en hoe deze nog een dozijntje flesschen wilde meevoeren tegen den dorst in later tijd. Terstond moest de adjudant verschijnen en vrij onvriendelijk werd hem gelast, de flesschen weer netjes neer te leggen, waar hij ze genomen had. Dat is al mijn avontuur, schetste Streuvels, wat ik van de
- 810 Duitschers heb beleefd. Als vriendelijke en goedschiksche menschen zijn zij bij mij aangekomen; goedschiks en vriendelijk ook wederom vertrokken."

Een paardendief.

- 815 Men meldt ons van de Brabantsche grens: In het Belgische dorpje Santvliet verkeert de bevolking in ongerustheid omtrent de gevolgen van een misdrijf, door een der ingezetenen van dat plaatsje gepleegd. In den loop der vorige week werd daar n.l. het paard van een Duitschen officier gestolen en de dader maakte zich met het dier uit de voeten naar de Nederlandsche grens, waar hij het voor 10 gulden verkocht aan eenige grenssoldaten. De man ging daarna in een café te Ossendrecht zijn Hollandsch tientje
- 820 in Belgisch geld omzetten en gebruikte bij die gelegenheid wat meer spraakwater dan in zijn positie goed voor hem was en zodoende was spoedig de aandacht der Nederlandsche maréchausée op hem gevestigd. Da paardendief was dientengevolge spoedig ingerekend en aan de Duitsche militairen te Santvliet zowel als aan de Nederlandsche militaire autoriteiten werd kennis gegeven van het gebeurde. Nadat de noodige
- 825 onderhandelingen waren gevoerd, werd zowel de dief als het paard aan de Duitschers. Den dief wacht natuurlijk een niet geringe straf, maar bovendien vreest de bevolking nu voor een veel strenger optreden van de Duitschers dan tot nu toe het geval was.

DUITSCHLAND.

830 Duitschland en de Z.-Afrikaansche Unie.
BERLIJN, 8 Dec. (W. B.) Ambtelijk. Van de zijde der Boerenbevolking van Z.-Afrika is tot de keizerlijke regeering het verzoek gericht een verklaring te geven over Duitschlands positie tegenover de Z.-Afrikaansche Unie in den tegenwoordigen oorlog. De minister van koloniën Solf heeft daarom de volgende verklaring gegeven:

835 Ten einde den, op geen enkele wijze uitgelokten inval van Engelsche troepen in Duitsch Z.W.-Afrika te verontschuldigen en om in de oogen der Hollandsche bevolking van Z.-Afrika, welke overwegende meerderheid tegen zulke maatregelen gekant was, dezen stap te rechtvaardigen, hebben leden van het ministerie zoowel als leden van de volksvertegenwoordiging openlijk in particuliere gesprekken beweerd, dat de Deutsche regeering van plan zou zijn in het geheim Z.-Afrika in bezit te nemen en tot een

840 Deutsche kolonie te maken. De bezetting van Duitsch Z.W.-Afrika zou het grondgebied van de Unie betreden hebben, voordat vijandelijkheden van de zijde van de Z.-Afrikaansche regeering waren begonnen; Duitschland had dus den aanval uitgelokt. Indien men geen tegenmaatregelen genomen had, zou Duitsch Zuid-West-Afrika een basis zijn geworden voor militaire operaties tegen Britsche schepen, die het verkeer tusschen Z.-Afrika en Europa onderhouden en de Unie zou onberekenbare schade hebben geleden.

Aangezien de Deutsche regeering den indruk, welken deze onjuiste berichten op alle Zuid-Afrikaanders gemaakt heeft, wenscht te ontzenuwen, verklaar ik het volgende:

850 De Deutsche regeering heeft nimmer den wensch of de bedoeling gehad gebied van de Z.-Afrikaansche Unie tijdelijk of blijvend te bezetten, noch ook op eenigerlei wijze Deutsche heerschappij over de Unie of over deelen ervan te verkrijgen door militaire invallen van uit Duitsch Zuidwest Afrika of op andere wijze.

Voor zoover den Deutsche regeering bekend is, is het grondgebied van de Unie, vóórdat

855 de Z.-Afrikaansche regeering een aanval op het Deutsche gebied begon, van Deutsche zijde noch te water, noch te land aangevallen. Duitschland is overtuigd, dat de oorzaken van den oorlog tusschen Duitschland en Engeland Z.-Afrika allerminst raken. Duitschland wenscht veeleer de vijandelijkheden, welke de regeering van Z.-Afrika het heeft opgedrongen, te beëindigen, mits ook de regeering van de Unie van verdere actie

860 tegen Duitsch gebied afziet en reeds bezet gebied ontruimt. De Deutsche regeering is in dat geval bereid te verklaren, dat geen vijandelijkheden van uit Duitsch Z.W.-Afrika tegen de Z.-Afrikaansche Unie ondernomen zullen worden.

Mocht het den Zuid-Afrikaners gelukken een onafhankelijken staat op te richten, dan zal de Deutsche regeering dezen erkennen en zijn politieke onafhankelijkheid en

865 territoriale integriteit eerbiedigen.

Vreugdebetoon te Berlijn.

De sedert dagen verwachte overwinning bij Lodz heeft, zoo meldt het bureau Norden, te Berlijn buitengewone geestdrift gewekt. In een oogwenk, nadat het bericht van da

870 inneming was gekomen, wapperden van alle huizen, tot in de afgelegenste arbeiderswijken, de Deutsche en Oostenrijksche vlaggen. Het aantal gevangenen en de hoeveelheid buitgemaakt geschut is nog niet bekend. De geruchten spreken van meer dan 100,000 gevangenen.

875 Geluidlooze kanonnen.

Naar aanleiding van een bericht uit Londen, dat Duitschland in Noord-Frankrijk nieuwe geluidlooze kanonnen zou gaan gebruiken, meldt de "Aftenpost", dat deze kanonnen werkelijk bestaan. Zij zijn uitgevonden door den Noorschen ingenieur Aasen, die ook de in den Balkanoorlog voor het eerst gebruikte handgranaten heeft uitgevonden.

880 Het kanon wordt vervaardigd uit geslagen plaatijzer, weegt 8 K.G., kan onder den arm worden gedragen en kost ongeveer 100 kronen. Het kan met de grootste handgranaten schieten en bij zuiver mikken op 400 M. afstand treffen. Het werkt geheel geluidloos.

ENGELAND.

885 Het bezoek van koning George aan Frankrijk.
LONDEN, 7 Dec. (Reuter.) (Officieel.) Gedurende zijn bezoek aan Frankrijk heeft de koning, niet alleen aan veldmaarschalk French de Orde van Verdienste verleend, maar tevens aan de generaals Joffre en Foch het grootkruis van de Bath-orde en aan zeven andere Fransche generaals het grootkruis van de orde van St. Michael en St. George.

890 Voordat de koning uit Frankrijk vertrok, vaardigde hij een legerorder uit, waarin hij zegt: "Het is mij aangenaam geweest, mijn leger te velde te hebben kunnen zien en eenig denkbeeld te kunnen krijgen van het leven dat gij lijdt. Door tucht, beleid en uithoudingsvermogen hebt gij de tradities van het Engelsche leger gehandhaafd en aan zijn geschiedenis nieuwen luister bijgezet.

Naspeuringen van Paul Theelen: 8 december 1914

895 Ik kan uw moeilijkheden, gevaren en successen niet deelen, maar kan u verzekeren dat ik en uw landgenooten vol trots vertrouwen in u stellen en u dankbaar zijn. In onze dagelijksche gedachten volgen wij u op uwen weg, die zeker tot de overwinning zal leiden."

900 De recruteering.

LONDEN, 8 Dec. (Reuter.) Lord Charles Beresford verklaarde in een te Bury gehouden redevoering, dat lord Kitchener hem zeide, dat hij verrukt was over de recruten voor de nieuwe legers; het beste deel van de mannelijke bevolking antwoordde op den oproep om onder de wapenen te komen.

905

De Dominions en de oorlog.

MONTREAL, 8 Dec. (Reuter.) De eerste minister Borden herinnerde in een rede in de Canadian Club aan de uitspraak van Bernhardt, dat de zelfbesturende Britsche dominions in een Europeeschen oorlog volkomen uitgeschakeld konden worden. De eerste minister voorspelde dat voor het einde van den oorlog de Duitsche legers 250.000 man uit de zelfbesturende dominions tegenover zich zouden zien.

910

Het interview met lord Kitchener.

De heer Irvin Cobb, die het interview met lord Kitchener publiceerde, verklaart, ondanks de tegenspraak van het Britsche persbureau, dat zijn mededeelingen in de hoofdzaken juist zijn. De heer Cobb maakte echter, naar hij zegt, geen aantekeningen, maar ging op zijn geheugen af.

915

FRANKRIJK.

920 De oorlog in Elzas-Lotharingen.

Het "Bulletin des Armées" bevat het verslag van een bezoek, onlangs door generaal Joffre gebracht aan Thann in den Elzas.

Op het stadhuis werd de opperbevelhebber ontvangen door eenige notabelen, die in de laatste weken de leiding van de gemeente op zich hadden genomen.

925

In een korte toespraak zeide generaal Joffre:

"Onze terugkeer is voorgoed. Gij zijt thans Franschen voor altijd. Frankrijk brengt u, met de vrijheden welke het altijd vertegenwoordigd heeft, uw bijzondere vrijheden van Elzassers, uw tradities, uw zeden en gewoonte.

"Ik ben Frankrijk – gij zijt Elzas.. Ik breng u den groet van Frankrijk."

930

Na een oogenblik van diepe ontroering antwoordde een der notabelen:

"Wij hebben nu bijna vijftig jaar alle ellende en alle vernederingen verduurd. Men heeft ons gekneveld, gekwetst, gemarteld in naam van een beschaving, welke men hooger noemde dan de onze, terwijl wij wisten dat het tegendeel het geval is.

"Hier staan wij, generaal; wij zijn de uwen, reken op ons."

935

De Duitsche onderzeeërs.

Generaal Bonnal, die in de "Matin" beschouwingen geeft over den militairen toestand, bespreekt in zijn laatste "Vers le succès final" de actie der Duitsche onderzeeboten in het Kanaal en zegt naar aanleiding van de vernieling van de Engelsche schepen

940

"Malachite" en "Primo" ter hoogte van Havre en Fécamp:

"Het was mij niet bekend, dat de Duitsche onderzeeërs bewapend waren met vuurmonden.

"Men moet de stoutmoedigheid bewonderen van den commandant van den onderzeeër, die met drie dagen tusschenruimte erin slaagde twee groote Engelsche stoomers in de Fransche wateren in den grond te boren.

945

"Tot hen, die het aan edelmoedigheid zouden willen toeschrijven, dat die commandant de equipages van beide schepen ongedeerd aan land heeft laten gaan, zeg ik:

"Deze officier heeft, evenals de commandant van de "Emden", gehoorzaamd aan ontvangen bevelen, welke gegeven zijn met de bedoeling het personeel van de Engelsche koopvaardijvloot te terroriseeren. Een schip immers, dat zonder meer zinkt, laat geen spoor achter, terwijl matrozen, die voor den ondergang van hun schip gered zijn, niet zullen nalaten van het gebeurde te vertellen."

950

Generaal Bonnal zal dan wel niet veel voelen voor het eere-saluut, dat het Engelsche volk den commandant van de "Emden", wiens ridderlijke wijze van strijden het begreep en waardeerde, gebracht heeft.

955

RUSLAND.

Lodz, het Russische Manchester.

Na 1861, toen de lijfeigenschap in Rusland werd opgeheven, waardoor millioenen, die tot dusverre aan den geboortegrond waren gekluisterd, vrij werden, maar vooral sedert de jongste revolutie, die althans eenigszins de gelegenheid openstelde voor een

960

965 moderne ontwikkeling van het reusachtige Rusland, zoo zegt de "Köln. Zeit", zijn de
Russische groote steden op haast Amerikaansche wijze gegroeid. Petersburg en Moskou,
de beide hoofdsteden van het land, die nog niet lang geleden resp. 950,000 en 750,000
inwoners telden, zijn door toevoer van bewoners uit de provincie, op welke de in een
970 moeras gebouwde stad der paleizen en het gouden Moskou met zijn Kreml en de voor
iederden Rus heilige herinneringen een onweerstaanbare aantrekkingskracht uitoefenen,
tot millioenensteden geworden. Warschau, de oude hoofdstad van het vroegere
koninkrijk Polen, telt thans een millioen inwoners, Riga, de oude Hansestad en het
975 eerst 120 jaar oude Odessa hebben het reeds tot een half millioen zielen gebracht.
Het dezer dagen door de Duitschers ingenomen Lodz staat ongeveer op dezelfde hoogte
als de beide laatstgenoemde of heeft haar misschien reeds overvleugeld. Het heeft
dien snellen groei te danken aan zijn ligging in het Poolse industrie-district.
Het is het middenpunt van de katoenindustrie van Polen en een der eerste
980 fabrieksteden van het land, zoodat het niet ten onrechte het "Russische Manchester"
wordt genoemd. Lodz is in handelskringen in de geheele wereld bekend wegens zijn
spinnerijen en weverijen, die in den jongsten tijd zich buitengewoon snel hebben
ontwikkeld. Met die ontwikkeling heeft de uitbreiding der stad, die zich aan
weerszijden van de 12 K.M. lange straat Protekowskaja uitstrekt, gelijken tred
985 gehouden. De bevolking bestaat slechts voor een klein gedeelte uit Russen, de overige
bewoners zijn voor het meerendeel Polen en Duitschers.
Hoewel deze Duitschers gedeeltelijk gerussificeerd zijn, hadden ze toch alle voeling
met het oorspronkelijk vaderland nog niet verloren. Er is o.a. een Duitse school en
er verschijnen drie Duitse bladen. En bovendien zijn de groote ondernemingen
meestal in handen van Duitschers of van afstammelingen van Duitschers.

985 **ITALIË.**

Italië, zijn koloniën en de heilige oorlog.

(Van onze gewonen briefschrijver.)

PADUA, 3 December.

990 De Turken en de Duitschers doen vreeselijk lief tegen Italië. Wat beweegt hen? Anders
is Enver toch een echte Italianenvreter en in Berlijn is men heelemaal niet zoo
amicaal met de "zonen van Macchiavelli". Waarom brengen baron Von Wangenheim en
markies Pallavicini namens Wilhelm en Frans Jozef, de Groot-Vizier, Enver en de
995 Khedive "en exil" op eigen verantwoording zoo veel beleefdheidsbezoeken aan 't
Italiaansch gezantschapsgebouw, dat ze voeger heusch niet plat liepen?
Men zegt – want weten doet men niets... als er een Muze van de diplomatie bestaat,
lijkt ze ongetwijfeld sprekend op 't beeld van Saïs – "men" zegt, dat alles draait om
Egypte, dat wil zeggen om het Suezkanaal. Honderdduizend Turken – ook deze weer "de
1000 beste troepen van het Rijk" – rukken naar de smalle waterstreep door het zand op,
hebben die volgens Konstantinopelsche bewering al bereikt. Wie zal hun daar weerstand
bieden? De Egyptisch-Engelsche en Indische troepen, die met de jonge vrijwilligers
uit Australië nauwlijks dertigduizend man tellen?
Stel, dat die wijken; wat gebeurt dan in het Nijldal? Vlamt er de lang broeiende
1005 revolutiegeest op, luisteren de ooren der "nationalisten" naar den roep van het
panslavisme, dan is het gedaan met het Britsch protectoraat en... loopt het leven van
alle Europeanen gevaar! De Engelschen (een 25,000!) zijn meest, militairen en
ambtenaren, die met eer hun plicht vervullend op hun posten zullen sterven, maar de
anderen, de wellicht 100,000 Grieken, de 50,000 Italianen, wat wordt er van hen,
indien 't fanatisme gebiedt alle "ongeloovige honden" af te maken en de Duitse
1010 pasja's nog niet aangekomen zijn om hun broeders in den geloove te beschermen?
De sluiting van het "Kanaal" als handelsweg kan de Italianen tamelijk koud laten; de
enkele booten, die onder de vlag van Savoye door de Roode Zee varen, zijn voor den
Staat een groote schadepost (aan iedere reis komt hij item zooveel aan subsidie te
kort), maar de vrees voor plundering en uitmoording van de Italiaansche kolonie – de
1015 meest welvarende in de wereld – zou wèl tot ingrijpen kunnen brengen! Wie is meer tot
bescherming van de bedreigde Christenheid geroepen? Ja; Griekenland, maar dat heeft
geen 100.000 soldaten te missen!

't Zal wel losloopen, zegt men in Berlijn, en Konstantinopel zegt 't trouw na, maar
ik vrees, dat men op de Consulta hier toch om Egypte wel eenige bange oogenblikken
1020 hebben zal. Een slachting der Egyptische Italianen zou – en terecht – de
verontwaardiging in het heele land wild doen opvlammen en de regeering met schuld
overladen. Kan ze geen plausibel motief vinden om nu al maatregelen te treffen? Zou
niet de handhaving van de neutraliteit van het Suez-kanaal daartoe voldoende
verontschuldiging tegenover Duitschland zijn?

1025 Dat is één reden tot bezorgdheid over 't Turksche optreden. Er zijn ook andere. Men
denkt er hier maar zelden, in 't buitenland allicht nog minder aan, dat een deel van

1030 het kustland der Roode Zee aan Italië behoort on Erythraea niet 't slechtste deel van het koloniaal bezit is. Wordt 't Suez-kanaal versperd (wat toch wel 't eerste werk van de Turksche armee zal zijn) dan is Italië eenige duizenden zeemijlen verder weg van Massaua. Op zich zelf zou dit nu niet zoo heel erg zijn. De handelsbetrekkingen beteekenen weinig en de draadlooze maakt verbinding met de regeering altijd mogelijk. Maar de gevolgen konden gemakkelijk fataal worden.

1035 Vlak bij de Italiaansche kolonie ligt Abyssinië en Abyssinië is nooit erg te vertrouwen. Tenminste de Italianen vertrouwen het niet; en terecht: Adoea was een dure les en voor geen prijs ter wereld zouden ze een tweede Adoea beleven. Laat ik eens iets vertellen van die bezorgdheid. De Abyssiniërs – zoo maken ons Italiaansche schrijvers duidelijk – zijn een vreeselijk wispelturig volk en doen nog veel aan *hero-worship*. 't Gezag van hun Negus is eigenlijk nooit heel groot en hij kan maar op één manier aan de verschillende! "Ras" ontzag inboezemen: door een

1040 zegevierenden veldtocht tegen "bleekgezichten". Menilik bleef baas tot in zijn kindschen ouderdom, omdat hij indertijd zoo ferm den Italianen klop gegeven had. Zijn opvolger Ligg-Jasoe echter vond tot nog toe geen gelegenheid reclame te maken en wordt dan ook eigenlijk niet als "keizer" beschouwd, durfde zich zelfs niet officieel laten kronen uit vrees voor een opstand van den machtigen Ras Oeolde Ghiorghis. Ligg

1045 zit nog volstrekt niet vast op den troon. Wanneer Oeolde hem vóór is met den tocht tegen de blanken, wordt hij zeker Negus. De angst daarvoor zou Ligg-Jasoe wel eens er toe kunnen brengen de eerste de beste gunstige gelegenheid aan te grijpen om de Oostenrijksche vestingkanonnen, die de heer Schwimmer Menelik opdrong en de batterijen van 75 c.M. snelvuurgeschut, waarmee de Franschen hem op een goeden dag

1050 gelukkig maakten in gebruik te stellen naast de Mausers, waarvan zijn troepen al lang voorzien zijn. En hij zou die in 't veld brengen tegen de Italianen van Erythraea. Om twee werkelijk niet voor de hand liggende redenen. De eerste is het zonderling heimwee, dat ieder Abyssiniër heeft naar de zee. Een Abyssiniër – om maar een

1055 staaltje te citeeren – die eens met een blanke in Somali-land de zeekust betrad, raakte bij het zien van den eindeloozen plas in onbegrensde extase en sleepte den heelen, langen weg terug een leeren zak met zout water mee om 't zijn vrienden te laten proeven. De droom van den Abyssiniër gaat dus uit naar zee. Daarom zal hij nooit den Engelschman in Soedan aanvallen.

1060 Maar ook de Franschman in Dsjiboetie is veilig voor hem. Om dáár de blauwe baren te bereiken zou hij een vlakte door moeten en zijn aan hooge berglucht gewend organisme verdraagt de lage luchten niet: de Abyssiniërs sterven er als ratten en muizen aan malaria en door de warmte. De eenige weg, die van Abessynië door hooge streken naar de zee leidt, is die door het Italiaansch Erythraea. Dus: als òf Ligg-Jasoe of Ras

1065 Oeolde Ghiorghis om de keizerlijke autoriteit te verwerven een veldtocht tegen de blanken van de zeekust ondernemen gaan, zullen 't de Italianen zijn, die den stoot pareeren moeten. Wat hun moeilijk vallen zou, indien het Suezkanaal onbruikbaar gemaakt was.

1070 Dit gevaar is weer door onverwachte draden verbonden met een ander. Om in Libyë en Cyrenaïca 't laatst verzet te breken – men hoopte, dat dit verzet 't laatste zijn zou, nu de Egyptische nationalistien de Senoessies niet meer ondersteunden – zonder veel troepen uit 't moederland vast te leggen, haalden de generaals de "ascari" uit Erythraea weg. Zij vormden in Libye de eerste kern van een koloniaal leger naar Engelsch of Fransch model; om hen hoopte men de goedgezinde inlanders te kunnen

1075 groeperen. Maar nu zijn de "ascari" broodnoodig tegen de Abyssiniërs; dus geeft men de verre garnizoenen in den woestijn, in Fezzan vooral, waarheen men langzaam was doorgedrongen, geleidelijk weer op. Mocht ten gevolge van de prediking van den heiligen oorlog, ondanks alle Duitsche en Turksche verzekeringen, 't verzet dichter bij de kust opvlammen, dan zouden in elk geval de verbindingslijnen korter worden.

1080 Men had goed gezien! De "opstand" in 't kustland liet zich niet wachten. Niet alleen werd het in Cyrenaïca, waar men in den laatsten tijd goede vorderingen heette te maken, weer zoo onveilig, dat de Italiaansche kolonisten – enkelen waagden het al! – vlak bij Bengasi hun koeien 's nachts binnen de stad moesten brengen, maar ook in Tripoli kwam roering. Betrekkelijk dicht bij de stad werd een karavaan met

1085 levensmiddelen aangevallen. 't Escorte leed gevoelige verliezen. Tegelijk stond de colonne, die in 't verre Fezzan opereert en zich juist gereed maakte langzaam terug te trekken, aan een nachtelijken overval bloot, waarbij de inlandsche troepen verraad pleegden. De kranten troosten hun lezers over dit ernstig voorval met de bewering, dat de regeering zulke feiten wel voorzien heeft en dat ze nog meer onaangename

1090 verrassingen moeten verwachten. De voorbereiding daarop wordt begonnen met de vermelding, dat van de heel vele levensmiddelen- en munitie-zendingen, die naar Fezzan wilden om de daar opereerende colonne te steunen, maar enkele hun bestemming

Naspeuringen van Paul Theelen: 8 december 1914

1095 bereikten, de andere onderweg bleven steken ten gevolge van den passieven tegenstand
der bevolking, die geen kameelen verkoos te leveren. Omdat hij zich ongerust maakte
over de gevolgen van dit obstructionisme "dreigde" – zoo schrijft vandaag de
1100 *Corriere della Sera* – "de bevelhebber van de pleisterplaats Tarhoena de
kameelverhuurders en hun vrouwen als gijzelaars in hechtenis te nemen, wanneer zoo
iets weer voorkwam. En hij hield zijn belofte. Dit was de vonk, dit 't fanatisme
deed opvlammen". Wat er precies gebeurde, is nog niet bekend, maar er vielen dooden.
De mijn van den "heiligen oorlog" schijnt tot nog toe naar den verkeerden kant te
springen en drukt het arm Italië, dat toch al zijn koloniaal bezit als een
doornenkroon moet voelen, de punten nog wat vaster in het vleesch.

Italië's houding.
1105 Wij hebben meegedeeld, dat de Italiaansche Kamer met 364 tegen 49 stemmen (de
socialisten en eenige republikeinen) een motie van vertrouwen in de regeering heeft
aangenomen, voorgesteld door admiraal Bettolo. De motie luidde: "De Kamer, erkennend
dat Italië's neutraliteit afgekondigd werd met volkomen rechtmatigheid en gezette
overweging, vertrouwt dat de regeering, bewust van haar groote verantwoordelijkheid,
1110 op de juiste wijze zal optreden in overeenstemming met de hoogste nationale
belangen".
Zooals we eveneens reeds meedeelden heeft de heer Giolitti in de Kamer uiteengezet
dat aan de loyauteit van Italië niet mocht worden getwijfeld en dat 't volkomen
gerechtigd was in de bestaande omstandigheden zijn onzijdigheid af te kondigen.
1115 Verschillende sprekers voerden nog het woord. Zoo de heer Bacqilai, die met de
regeering meeding omdat het nu geen tijd was voor politieke geschillen, en de
afkondiging der neutraliteit toejuichte omdat Italië vrij moest blijven zijn weg te
kiezen. Zoo de heer Bissolati, die namens de socialistische reformers de regeering
prees voor de afkondiging der neutraliteit, maar tevens meende dat Italië niet steeds
1120 buiten het conflict kon blijven, dat zou moeten eindigen met een zegepraal van
imperialisme of democratie. De onafhankelijke socialist Altobelli meende dat Italië
nooit zijn leger met de midden-Europeesche keizerrijken kon laten strijden. Toen
echter greep plotseling de eerste minister in met de verklaring, dat het Italiaansche
leger altijd loyaal en trouw zijn koning zou gehoorzamen. En na deze toegejuichte
1125 verklaring wees de heer Salandra er op, dat men zich alleen kon laten leiden door
"liefde voor Italië" en dat het leger en de vloot op alle mogelijkheden waren
voorbereid. De Regeering was zich van hare verantwoordelijkheid bewust maar moest
volkomen vrijheid van handelen hebben. En de motie van Bettolo beschouwde hij als een
uitspraak van de Kamer dat zij de Regeering deze vrijheid gaf.

1130

PORTUGAL.

Een nieuw kabinet.
De "Times" meldt uit Lissabon, dat het ministerie is afgetreden. Uit een officieuze
mededeeling blijkt, dat nu de mogelijkheid van een deelneming van Portugal aan den
1135 Europeeschen oorlog aanstaande is, de president van de republiek het aftreden van het
kabinet wenschelijk achtte en de vorming van een nieuw ministerie uit de leiders van
alle partijen.

VEREENIGDE STATEN.

1140 Een stem uit Amerika.
LONDEN, 7 Dec. (Reuter.) Een artikel in de "New-York Times" zegt: "De zoogenaamde
rechtvaardiging wegens het optreden tegen België, opgesteld door een groot aantal
Duitsche hoogleeraren en schrijvers, heeft de openbare meening in Amerika niet
overtuigd.
1145 De verwoesting van België is niet alleen een misdaad, maar ook een fout, die de
geheele beschaafde wereld tegen Duitschland in het harnas heeft gejaagd en die door
de openbare meening in alle landen wordt afgekeurd.
Duitschland kan de beschuldiging niet van zich afwentelen, dat het België tot een
slachtbank heeft gemaakt, een vreedzaam volk heeft terneergeworpen, de Belgische ziel
1150 vertrapt onder de hielen van oprukkende legers, alleen, zooals het zegt, omdat de
noodzakelijkheid het gebod.
De overwinning mag Duitschland misschien macht schenken, zij zal de misdaden niet
uitwischen en de gevolgen zullen steeds tegen Duitschland keeren.

1155 **MEXICO.**

Alweer een revolutionaire beweging.
De oorlog neemt vrijwel alle aandacht in beslag, en zoo hoort men tegenwoordig weinig
over Mexico. Hier echter is de toestand tegenwoordig weer uiterst kritiek. Na den val

1160 van Huerta betwistten de heeren Caranza en Villa elkaar de heerschapp en naar ex-president Roosevelt in de "New-York Times" vertelt, plegen de soldaten van die beide
aanvoerders de ergste gruwelen. Dat is het resultaat van de actie der Vereenigde
1165 Staten tegen Huerta. De "moordenaar" Huerta moest verwijderd worden – en dit doel is bereikt – maar er zijn alleen nu nog erger moordenaars voor in de plaats gekomen.
Intusschen er zijn in Mexico nog vele anderen, die ook troebel water willen visschen
en zoo komt nu het bericht van een nieuwe revolutie in Chihuahua, waar de generaals
1170 Salasar en Campa troepen hebben saamgetrokken. De oude opstandeling Oroza schijnt bij deze beweging betrokken te zijn. Hij is te New-York om wapens en munitie los te krijgen.
Wie zal nu nog meer volgen?

Zie verder pag. 7

ONDER DE STREEP.

Het gezin tegen zichzelf.

1175 Een Zwitsersche vrouw was voor de eerste maal gehuwd met een Duitscher, uit welk huwelijk twee zoons geboren werden; de man stierf en nadat zij met een Franschman hertrouwd was, werd uit dit tweede huwelijk weder een tweetal jongens geboren. Bij het uitbreken van dezen oorlog moesten alle vier haar zoons onder de wapens, – echter niet bij het gemobiliseerde Zwitsersche leger, doch in de legers, waartoe zij
1180 behoorden volgens hun geboorte als kinderen van een Duitschen en Franschen vader. Zoo trokken de twee oudste jongens de Duitse uniform aan, en de beide jongste de Fransche. In den loop der laatste oorlogsmaanden ontving deze Zwitsersche moeder bericht, dat achtereenvolgens alle vier haar jongens sneuvelden, – twee aan Duitse zijde, twee aan Fransche. En nu leeft deze kinderlooze vrouw voortdurend in angst,
1185 dat haar Duitse en Fransche kinderen elkaar wellicht den dood hebben aangedaan.

Duitse soldaten-liederen.

1190 Een andere Duitse verzamelaar wijdt zijn aandacht aan het bijeen brengen van de door Duitse soldaten gedichte, gecomponeerde en gezongen soldaten-liederen in den oorlog van 1914. De verzamelaar heet Hans Brandenburg, hij is zelf soldaat en ligt nog met zijn reserve-bataljon te München. In een openbaren oproep aan de Duitse soldaten te velde en thuis vraagt hij om toezending van alles wat hem kan dienen, om te komen tot een werkelijk volledigen bundel soldatenliederen. Hij zegt nadrukkelijk, dat het slechts Duitse liederen mogen zijn. Anders zonden we hem het eerste
1195 kwartaal van de Nederlandsche "Soldaten-krant" toe, waarin geregeld minstens één kolom met Nederlandsche soldaten-poëzie voorkomt.

Huwelijks-inzegening door den Paus.

1200 Sedert de huwelijks-inzegening van Napoleon en Marie Louise heeft de Paus een huwelijk ingezegend (Paus Pius VIII). De tegenwoordige Paus heeft nu onlangs 't huwelijk voltrokken tusschen twee Bologners; de bruid had indertijd van monseigneur Della Chiesa de belofte gekregen, dat hijzelf haar huwelijk zou inzegenen. Sedert werd de bisschop kardinaal en paus. Hij hield zijn belofte, en huwde in de huiskapel van het Vaticaan te Rome de bruid van Bologna uit aan Prins Saletta.

1205 Snelle spoorweg-bouw.

1210 Een der onderdeelen van de moderne krijgs-kunst vormt het snelle troepen-vervoer, en in verband daarmee de snelste wijze, om nood-spoorlijnen aan te leggen. Wat men zoo daaromtrent vernam van het oostelijke gevechtsfront, blijkt wel, dat de Duitse militaire ingenieurs daar merkwaardige staaltjes van voortvarendheid en technische knapheid aan den dag hebben gelegd. De groote moeilijkheid in Polen en Galicië is steeds weer dat de spoorwegwijdte van de Russische en Duitse spoorrails een verschillende is; de juiste cijfers voor de Russische rails zijn 1524 millimeter, terwijl de Duitse spoor-breedte 1435 m.M. bedraagt. En in slechts enkele dagen
1215 moeten de genie-troepen de bestaande rails door de nieuwe smallere vervangen, ten einde het Duitse militaire vervoer mogelijk te maken.

Zij slaagden er in. Maar zij zijn de eenigen niet. Evengoed toch slaagden indertijd spoorweg-ploegen in Canada er in, in korten tijd een spoorlijn van zekere breedte te veranderen in een spoorweg van smallere afmeting.
1220 De directie van de spoorwegen in Canada nam het besluit om in één dag het voornaamste deel van de door haar tusschen Montreal en het Erie-meer geëxploiteerde lijn te veranderen; het was een afstand van 900 kilometer.
De arbeid werd zoo ingedeeld, dat niet minder dan 8000 man langs de spoorbaan stonden opgesteld, wachtend op het voorbijrijden van den laatsten trein, welke nog met de

Naspeuringen van Paul Theelen: 8 december 1914

- 1225 bestaande wielwijdte reed. Nauwelijks was de trein voorbij gedaverd, of dit leger werklieden zette zich aan het werk, met breekijzer en houweel, om een der twee rails los en op een geringer afstand weer vast te maken.
Heel de bevolking uit den omtrek kwam uitloopen naar de spoorbaan; het was, naar echt Amerikaansche wijze, als een volksfeest, ter eere van zooveel durf en haast.
- 1230 De opdracht gelukte! Nadat 's avonds te half tien de laatste trein was voorbij gereden, kon reeds den volgenden middag te 2 uur het bericht langs de lijn verder geseind worden, dat overal langs de spoorbaan van 900 kilometer het werk gereed was. Toen kwamen er natuurlijk nog eenige uurtjes bij voor het behoorlijk verzorgen van den gewijzigden dienst – want ook al het materieel was natuurlijk veranderd – doch 27
- 1235 uur later kon toch de nieuwe sneltrein de baan op.

Nederland en de Oorlog.

Verkeer met Duitschland.

Onze correspondent te Oldenzaal schrijft ons:

- 1240 De quaestie der passen voor Nederlanders, die zich naar Duitschland wenschen te begeven, is niet alleen voor verschillende plaatsen verschillend, maar ook in dezelfde plaats schijnt er te dien opzichte niet altijd eenstemmigheid te bestaan. Toen we vóór enkele dagen een onderzoek te Bentheim instelden naar de al of niet geldigheid van buitenlandsche paspoorten, voorzien van een photographie van den
- 1245 eigenaar en een waarmede door den burgemeester der betrokken gemeente en behoorlijk gevisieerd door een consulairen Duitschen ambtenaar in Nederland, werd ons medegedeeld, dat volgens het bevel van den commandant van het 10e armeecorps te Münster de legalisatie door een *notaris* behoorde te geschieden.
- Te Gronau, slechts een paar uren van Bentheim verwijderd, was de legalisatie door een
- 1250 burgemeester der betrokken gemeente voldoende, ingevolge bevel van den commandant van het 7e Duitsche armeecorps.
- En toch kennen we iemand, die nagenoeg dagelijks van hier naar Bentheim reist met een gelegaliseerden pas van den burgemeester, behoorlijk gevisieerd door 't General-Konsulat te Amsterdam. Eenheid in de passen-quaestie is er ook thans nog niet. Men
- 1255 heeft slechts rekening te houden met de opvattingen der "Grenzüberwachungsstellen" en deze zijn vaak verschillend.
- Geen wonder, dat door de kostbare passengeschiedenis het verkeer met de Duitsche grensplaatsen tot het hoogst noodzakelijkste wordt beperkt. Daarbij komt ook nog vaak, dat er veel tijd verloopt, vóór men zijn pas door een Duitschen consulairen
- 1260 ambtenaar gevisieerd heeft. De vestiging van een Duitsch vice-consulaat te Oldenzaal zal hierin verbetering brengen.

Laatste Berichten.

Belgische vluchtelingen.

- 1265 Volgens heden verstrekte opgave bedraagt het aantal behoeftige Belgische uitgewekenen te Vlissingen nog 5363; hieronder zijn niet begrepen vele honderden, die in hotels en pensions en op de Antwerpsche St. Annekes-booten vertoeven en die in eigen onderhoud voorzien; het geheele aantal vluchtelingen bedraagt dus ongeveer 7000.

DE OORLOG.

Op het Westelijk oorlogstooneel.

Officieele Fransche berichten.

- De Fransche legatie deelt heden omtrent de krijgsverrichtingen het volgende mede:
In de streek van de Yser gaan wij voort met aanvallen tegen de weinige loopgraven,
- 1275 die de vijand op den linker-oever van het kanaal nog bezet houdt.
In de streek van Armentières en van Atrecht had een artilleriegevecht plaats.
Bij de artillerie-duels in de streek van de Oise en do Aisne behielden wij de overhand.
- In Champagne heeft onze zware artillerie een zeer merkbaar voordeel op de
- 1280 vijandelijke artillerie behaald.
In Argonne zijn wij eenigszins vooruitgegaan en hebben wij een Duitschen posten twee machine-geweren vernietigd.

BELGIË.

- 1285 Van de grens.
Een onzer berichtgevers seint uit Yzendijke:
Gisteren heeft zich bij Biervliet weder een Duitsch soldaat over de grens begeven, en zich aan de Hollandsche grenswacht overgegeven. De man, 39 jaar oud, gehuwd en vader van 3 kinderen, hing den passagiers van de tram, waarmede hij heden vervoerd werd,
- 1290 verschrikkelijke tafereelen op van de gevechten, die hij in het begin van den oorlog

Naspeuringen van Paul Theelen: 8 december 1914

- in Noord-Frankrijk en de laatste weken bij Yperen had medegemaakt. Steeds wordt er gevochten, zeide hij, en steeds wordt opnieuw voorwaarts gecommandeerd. De Duitse verliezen zijn ontzettend. Ten laatste besloot hij liever dan zelfmoord te plegen, zooals vele kameraden, een poging te doen om te ontsnappen. In volle uniform ben ik van Yperen naar de grens komen loopen, zonder de aandacht te trekken. Onderweg schrok ik een oogenblik hevig, toen een officier mij aanriep. Hij gelastte mij echter slechts, zijn paard op stal te brengen".
- 1295 Hedenmorgen slaagde een bewoner van Knocke er nog in, tusschen de posten door, over de grens te komen. Hoe moeilijk en gevaarlijk dat is, kan blijken uit het feit, dat
- 1300 sommige schildwachten vergezeld zijn van politiehonden. Langs de kuststreek is het rustig. Voedsel is er nog genoeg, doch aan steenkolen en petroleum is groot gebrek. Zoo is het ook te Brugge. Aan een steenkolenkoopman aldaar werd vergunning verleend in Holland inkoop te doen.
- 1305 **Hongaarsch Moratorium.** Op 1 December is in Hongarije eene nieuwe verordening betreffende uitstel van betaling in werking getreden. Da nakoming van alle privaatrechterlijke verplichtingen, waarvoor in de verordening geen uitzondering is gemaakt, wordt daarbij uitgesteld tot en met 31 Januari 1915. Voor de betaling van geldschulden, 1310 voortspruitende uit een voor den 1sten Aug. 1914 getrokken wissel, ceel, cheque, enz., die vóór den 1sten 'Aug. 1914 zijn ontstaan en na 30 November tot en met 31 Jan. 1915 kwamen te vervallen, wordt een uitstel verleend van twee maanden. De kring der daartoe niet behorende geldschulden zal binnenkort worden uitgebreid. Koopschulden voor roerende goederen, die van vóór den 1sten Aug. 1914 dateeren, zijn, 1315 zonder rekening te houden met de maandelijksche afbetaling van 10% der schuld, in het uitstel niet begrepen. Van het uitstel zijn verder uitgesloten 10% der schulden, van een vóór den 1sten Aug. 1914 gedateerden en vóór den 1sten October 1914 vervallenden wissel of cheque. De uitbetaling van bedragen in loopende rekening of op het inschrijvingsboek worden verschillend geregeld, al naar gelang van de doeleinden dier 1320 gelden.